

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

**ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ. ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΜΕΛΕΤΗ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ**

ΕΛΕΝΗ ΠΛΑΚΙΔΗ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΙΧΙΩΤΗΣ

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΪΟΣ, 2019

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Σπουδών και Διοίκησης

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας - Μελέτη για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μελέτη περίπτωσης των αποφοίτων του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Ελένη Πλακίδη

Επιβλέπων Καθηγητής

Αθανάσιος Μιχιώτης

Μάιος 2019

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Σπουδών και Διοίκησης

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας - Μελέτη για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μελέτη περίπτωσης των αποφοίτων του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Ελένη Πλακίδη

Επιβλέπων Καθηγητής

Αθανάσιος Μιχιώτης

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών

στη Διοίκηση Επιχειρήσεων

από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μάιος 2019

ΛΕΥΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Περίληψη

Η οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα τα τελευταία χρόνια, είχε σαν αποτέλεσμα την μεγάλη αύξηση των ποσοστών ανεργίας. Η ανεργία έφτασε στο 26,8% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας (Οκτώβριος 2012) και βέβαια δεν άφησε αλώβητους τους απόφοιτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των οποίων τα ποσοστά ανεργίας αυξήθηκαν. Βασικό λοιπόν ερευνητικό ερώτημα είναι το κατά πόσο η εκπαίδευση που αυτά παρέχουν σχετίζεται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, θωρακίζοντας κατά κάποιο τρόπο τους απόφοιτους από τις συνέπειες της κρίσης. Προκειμένου να διερευνηθεί η επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιλέχτηκε να γίνει μελέτη περίπτωσης των αποφοίτων του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Το δείγμα που επεξεργαστήκαμε αποτελείτο από 1279 απόφοιτους του Πανεπιστημίου, που είναι απόφοιτοι από 8 διαφορετικά τμήματα της σχολής. Βασικό ερευνητικό ερώτημα ήταν αν οι απόφοιτοι είναι κατάλληλα καταρτισμένοι για να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και αν το πτυχίο αποτελεί εφόδιο για την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Μέσα από τη επεξεργασία των ερωτηματολογίων που συγκέντρωσε το γραφείο διασύνδεσης του Πανεπιστημίου προέκυψε ότι οι απόφοιτοι των τμημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιά δηλώνουν ικανοποιημένοι από τα προγράμματα σπουδών και γενικά την εκπαιδευτική διαδικασία. Τα ποσοστά ανεργίας των αποφοίτων της σχολής είναι αρκετά χαμηλότερα σε σχέση με τα ποσοστά ανεργίας του γενικού πληθυσμού. Τα ποσοστά ανεργίας του γενικού πληθυσμού είναι 18,6% ενώ των αποφοίτων της σχολής, σύμφωνα με την έρευνα είναι 8,29%. Τα ποσοστά των ανέργων πτυχιούχων ηλικίας 25-34 ετών σύμφωνα με έρευνα της ΑΔΙΠ αγγίζουν το 28% (ΑΔΙΠ, 2018). Συγκρίνοντας λοιπόν με αυτό το ποσοστό, παρατηρούμε ότι το Πανεπιστήμιο Πειραιά με ποσοστό ανεργίας 8,29% αποτελεί πρότυπο.

Άρα, με τα κατάλληλα προγράμματα σπουδών και επενδύοντας σε τομείς με μεγάλη ζήτηση μπορούν να περιορισθούν αισθητά τα ποσοστά ανεργίας των

αποφοίτων της τριτοβάθμιας. Με την εφαρμογή των κατάλληλων στρατηγικών στις δομές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να αντιμετωπιστεί η ανεργία και να περιοριστεί η φυγή των νέων επιστημόνων στο εξωτερικό. Άλλωστε, οι νέοι επιστήμονες είναι απαραίτητοι για την ανάκαμψη της χώρας και την επαναφορά της στην κανονικότητα.

Summary

The economic crisis that has plagued Greece in recent years has resulted in a large increase in unemployment rates. Unemployment reached 26,8% of the country's economically active population (October 2012) and, of course, it did not leave unaffected the higher education graduates, whose unemployment rates increased. The first main research question of the thesis is whether the education provided is related to the needs of the labour market, protecting graduates in a way from the consequences of the crisis.

In order to investigate the professional rehabilitation of the higher education graduates, we chose the University of Piraeus graduates for the case study.

The sample we processed consists of 1.279 graduates from the University, deriving from eight (8) different departments of the faculty.

Our second main research question was whether graduates are properly trained to meet the demands of the labour market and whether the degree is a valuable asset for their professional rehabilitation. From processing the questionnaires gathered by the University's liaison office, it was ascertained that the graduates of the University of Piraeus departments were satisfied with the curriculum and generally with the educational process.

Unemployment rates of the faculty's graduates are much lower than the unemployment rates of the general population. The unemployment rate of the general population is 18,6%, while that of the faculty's graduates, according to our research, is 8,29%. The percentage of unemployed graduates aged 25-34, according to a Hellenic Quality Assurance and Accreditation Agency survey, reaches 28% (HQA, 2018). Therefore, comparing with this percentage, we see that the University of Piraeus with an unemployment rate of 8,29% provides a good example.

Therefore, providing an appropriate curriculum and investing in areas of high demand can substantially reduce the unemployment rates of higher education

graduates. By implementing the appropriate strategies in higher education structures, we can deal with unemployment and “brain drain”. After all, new scientists are needed for the country’s recovery and restoration to regularity.

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1	1
Εισαγωγή	1
Κεφάλαιο 2	3
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας	3
2.1 Ανεργία και Απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.....	3
2.2 Ανεργία σε Σχέση με την Κατεύθυνση Σπουδών	6
2.3 Brain Drain.....	13
2.4 Έλλειψη Δεξιοτήτων	15
Κεφάλαιο 3	19
Μεθοδολογία Έρευνας	19
3.1 Ερευνητική Μέθοδος	19
3.2 Δείγμα	20
3.3. Ερευνητικό Υλικό – Εργαλεία	22
3.3.1 Ερωτηματολόγιο.....	22
3.3.2 Ερευνητική Διαδικασία	23
3.3.3 Εργαλεία Στατιστικής Ανάλυσης – Εγκυρότητα και Αξιοπιστία	23
Κεφάλαιο 4	25
Επεξεργασία Ερωτηματολογίου	25
4.1 Περιγραφική Στατιστική.....	25
4.2 Έλεγχος Συσχετίσεων	49
4.3 Αποτελέσματα Έρευνας.....	54
Κεφάλαιο 5	57
Επίλογος - Συμπεράσματα	57
Παραρτήματα	61
A Ερωτηματολόγιο	61
B Χορήγηση Άδειας Πρόσβασης στα Στοιχεία του Πανεπιστημίου	70
Βιβλιογραφία	71

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή σκοπό έχει να εστιάσει αποκλειστικά στους απόφοιτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, διερευνώντας το κατά πόσο τα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών των σχολών της τριτοβάθμιας καλύπτουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Να διερευνηθεί αν οι νέοι πτυχιούχοι έχουν τα κατάλληλα εφόδια όχι μόνο για να μπορέσουν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας αλλά και για να μπορέσουν να βοηθήσουν τη χώρα να ανακάμψει. Η χώρα για να μπορέσει να ορθοποδήσει χρειάζεται να επενδύσει στην καινοτομία και στη τεχνολογία. Επομένως χρειάζεται ανθρώπινο δυναμικό που να μπορεί να δημιουργήσει και να διαχειριστεί την πληθώρα των τεχνολογικών εφαρμογών και των δυνατοτήτων γενικότερα που υπάρχουν.

Σκοπός της έρευνας είναι να ερευνηθεί αν η εκπαίδευση που παρέχουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας καλύπτουν τις ανάγκες της αγοράς. Μέσα από την έρευνα να εντοπιστεί η συσχέτιση της εκπαίδευσης που παρέχουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Στη συνέχεια να ερευνηθεί αν υπάρχουν ανάγκες στην εγχώρια αγορά - που διανύει ουσιαστικά τον δέκατο χρόνο της οικονομικής κρίσης- για δεξιότητες, γνώσεις και ικανότητες που αυτή τη στιγμή δεν καλύπτονται. Να διερευνηθεί αν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν μια ευελιξία-προσαρμοστικότητα στις ραγδαίες εξελισσόμενες τεχνολογικές απαιτήσεις σε πολλούς τομείς και στις δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν στη αγορά με ταυτόχρονο σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την βιώσιμη ανάπτυξη.

Σύμφωνα με τις έρευνες υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας, χαρακτηριστικό που προϋπήρχε της κρίσης. Η κρίση απλά το ανέδειξε.

Δεδομένων όμως των δυσκολιών που υπάρχουν στην αγορά εργασίας είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη της διασύνδεσης εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.

Η αγορά πλέον, αφού τείνει να καταστεί ενιαία σε παγκόσμια κλίμακα, καθορίζει τις ειδικότητες. Στον ραγδαία εξελισσόμενο κόσμο οι θεωρητικές σπουδές πλεονάζουν και θα αποτελούν προνόμιο ολίγων και εκλεκτών, που έχουν την οικονομική δυνατότητα να λάβουν θύραθεν παιδεία. Η μεγάλη μάζα στρέφεται σε κατευθύνσεις τέτοιες, στις οποίες ανακύπτει ζήτηση από την αγορά εργασίας (Παπαηλίας, 2016).

Προκειμένου λοιπόν να διερευνηθούν τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα θα γίνει επεξεργασία των ερωτηματολογίων που έχει συγκεντρώσει το γραφείο διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πειραιά, και μας δόθηκαν κατόπιν άδειας που μας δόθηκε από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Η έρευνα που διεξήγαγε το Πανεπιστήμιο πραγματοποιήθηκε κατά τη διετία 2015-2017 και υλοποιήθηκε με την συγκέντρωση ερωτηματολογίων ηλεκτρονικά. Το δείγμα αποτελείται από 1279 άτομα. Ο περιορισμός λοιπόν της μεταπτυχιακής διατριβής στους απόφοιτους ενός Πανεπιστημίου ήταν αναγκαίος, προκειμένου να μπορέσει να υλοποιηθεί η έρευνα.

Κεφάλαιο 2

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας

Στο δεύτερο κεφαλαίο γίνεται καταγραφή στατιστικών στοιχείων και δεδομένων που αφορούν την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Γίνεται αναφορά στα ποσοστά ανεργίας του συνολικού, οικονομικά ενεργού πληθυσμού και σύγκρισή τους με τα ποσοστά ανεργίας των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης, παρουσιάζονται παραδείγματα απορρόφησης των αποφοίτων σε συνάρτηση με τη σχολή από την οποία αποφοίτησαν.

2.1 Ανεργία και Απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Η παγκόσμια οικονομική κρίση είχε σαν αποτέλεσμα να χαθούν πολλές θέσεις εργασίας και να αυξηθούν τα ποσοστά ανεργίας σχεδόν σε όλες τις χώρες. Ειδικά όμως στην Ελλάδα οι επιπτώσεις της κρίσης ήταν καταστρεπτικές στον τομέα της αγοράς εργασίας. Το Νοέμβριο του 2013, η ανεργία στην Ελλάδα άγγιξε το 27,7% σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ, 2013) και φυσικά άγγιξε τους απόφοιτους όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, άλλους περισσότερο και άλλους λιγότερο. Ευτυχώς, τα στοιχεία δείχνουν ότι τα ποσοστά ανεργίας από το 2014 μέχρι σήμερα παρουσιάζουν μείωση. Συγκεκριμένα, τον Δεκέμβριο του 2017, τα ποσοστά ανεργίας στην Ελλάδα ήταν 20,8%, και στις τελευταίες μετρήσεις του Σεπτεμβρίου του 2018 ήταν 18,6%, εξακολουθώντας βέβαια να είναι αρκετά υψηλά (ΕΛΣΤΑΤ, 2018).

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Ινστιτούτου Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), που διενεργήθηκε το 2018, τα ποσοστά ανεργίας των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το χρονικό διάστημα 2009 – 2017 έχουν υπερδιπλασιαστεί. Παρόλα αυτά όμως, είναι χαμηλότερα σε σχέση με τους απόφοιτους χαμηλότερων εκπαιδευτικών βαθμίδων. Το ενδιαφέρον είναι ότι τα ποσοστά ανεργίας επιδεινώνονται για όσους αποφοίτησαν τα τελευταία χρόνια (ΙΟΒΕ, 2018).

Στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι οι άνεργοι απόφοιτοι ανώτατης εκπαίδευσης και μεταπτυχιακών ή διδακτορικών σπουδών ανέρχονται στους 255.000, ενώ συνολικά, ο αριθμός των πτυχιούχων το 2017 έφτασε τα 2,12 εκατομμύρια όταν το 2001 ήταν 1,18 εκατομμύρια. Παρατηρούμε λοιπόν ότι υπάρχει αύξηση των ποσοστών ανεργίας στους πτυχιούχους και μάλιστα όσων αποφοίτησαν τα τελευταία χρόνια.

Το μερίδιο των αποφοίτων ανώτατης εκπαίδευσης μεταξύ των ανέργων αυξήθηκε σε 19%, ενώ μειώθηκαν εκείνα των χαμηλότερων επιπέδων εκπαίδευσης (16% Δημοτικού και 36% Λυκείου), και παράλληλα άρχισαν να καταγράφονται μεταξύ των ανέργων οι απόφοιτοι μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών (με 1,7%). Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE, κατά την περίοδο πριν την έναρξη της κρίσης, στη διαχρονικά προβληματική σύνδεση της μέσης εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας στην Ελλάδα προστέθηκαν σταδιακά οι επιπτώσεις της πολιτικής της διεύρυνσης της ανώτατης εκπαίδευσης, με αποτέλεσμα την αύξηση και του μεριδίου των πτυχιούχων ανώτατης εκπαίδευσης μεταξύ των ανέργων, μεγεθύνοντας σταδιακά την αναντιστοιχία εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας και σε αυτό το επίπεδο. Η εξέλιξη αυτή συνέβαλε σημαντικά και στην τάση φυγής πτυχιούχων στο εξωτερικό, την περίοδο αυτή. Μια αναντιστοιχία που θα ήταν πολύ μεγαλύτερη αν δεν λειτουργούσε «διορθωτικά» το κράτος ως εργοδότης του αυξανόμενου αριθμού πτυχιούχων ανώτατης εκπαίδευσης και κατόχων μεταπτυχιακών ή διδακτορικών σπουδών (Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών, 2018).

Αρκετά ενδιαφέρον είναι και το φαινόμενο που παρατηρείται σε σχέση με την απασχόληση των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το έτος που αποφοίτησαν από κάποιο ανώτατο ίδρυμα. Το υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης καταγράφεται στα άτομα που αποφοίτησαν τη δεκαετία του 1991 αγγίζοντας το 81%, ενώ ξεπερνά το 70% το ποσοστό απασχόλησης για τους αποφοίτους της προηγούμενης δεκαετίας. Αντίθετα, η οικονομική κρίση επηρεάζει κυρίως τα άτομα που αποφοίτησαν τα τελευταία χρόνια από σχολές της ανώτατης εκπαίδευσης με το ποσοστό απασχόλησης να έχει διαμορφωθεί στο 56% το 2016.

Μετά το 2011, το ποσοστό ανεργίας των απόφοιτων ανώτατης εκπαίδευσης διαμορφώθηκε στο 36%, επίπεδο υπερδιπλάσιο σε σχέση με τα άτομα που ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους είτε τη δεκαετία του 1990 ή την πενταετία 2001-2005. Επίσης, δυσκολία πρόσβασης στην αγορά εργασίας αντιμετωπίζουν και τα άτομα που αποφοίτησαν την πενταετία 2006-2010 (IOBE, 2018).

Αξίζει εδώ να αναφέρουμε ότι κατά τις τελευταίες δεκαετίες, το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού βελτιώνεται σταθερά, αν και συνεχίζει να υπολείπεται του κοινοτικού μέσου όρου. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ηλικιακή ομάδα 15-64, το 1995 ήταν 11,9%, ενώ το 2014 είχε υπερδιπλασιαστεί, αγγίζοντας το 24,6% όταν ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος ήταν 26%. Σε μεγάλο βαθμό η εξέλιξη αυτή μπορεί να αποδοθεί στη μαζική επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά τα τέλη του 1990 και αρχές του 2000 (Τσακλόγλου, Οικονομίδης, Παγουλάτος, Τριαντόπουλος, & Φιλιππόπουλος, 2016).

Τα χρόνια της οικονομικής κρίσης, δηλαδή από το 2009 και μετά τα ποσοστά ανεργίας των πτυχιούχων υπερδιπλασιάστηκαν. Συγκεκριμένα από 7% που ήταν πριν το 2009, σε 17,1% το 2017, παραμένοντας ωστόσο χαμηλότερα, συγκριτικά με τα αντίστοιχα ποσοστά με αποφοίτους λυκείου και δημοτικού. Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία, η πρόσβαση στην αγορά εργασίας για όσους έχουν μεταπτυχιακές ή διδακτορικές σπουδές, φαίνεται να είναι πιο εύκολη καθώς το ποσοστό ανεργίας διαμορφώνεται περίπου στο 10% το 2017, έναντι 7% το 2009.

Όσον αφορά τον τομέα απασχόλησης, ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, παρατηρούμε ότι και στους δυο τομείς αυξήθηκαν τα ποσοστά απασχόλησης αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκε το μερίδιο των αποφοίτων ανώτατης εκπαίδευσης στους απασχολούμενους από 14% σε 18% και των αποφοίτων Λυκείου από 29% σε 34%, ενώ στον δημόσιο τομέα αυξήθηκε το μερίδιο των αποφοίτων ανώτατης εκπαίδευσης από 57% σε 64% και των κατόχων μεταπτυχιακών και

διδασκαλικών σπουδών από 1% σε 4%, ενώ μειώθηκαν τα μερίδια του Λυκείου από 26% σε 21%, του Δημοτικού από 8% σε 3% και του Γυμνασίου από 3% σε 2%, δείχνοντας ότι η πολιτική της διεύρυνσης της ανώτατης εκπαίδευσης οδήγησε σε αύξηση της απασχόλησης πτυχιούχων, κυρίως στο δημόσιο τομέα. Τα ποσοστά αύξησης της απορρόφησης αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μεταξύ ιδιωτικά και δημόσιου τομέα διαφέρουν αισθητά καθώς στον ιδιωτικό τομέα έχουμε αύξηση απορρόφησης κατά 4%, όταν το αντίστοιχο ποσοστό για τον δημόσιο τομέα είναι 7% (IOBE, 2018).

Τα ποσοστά ανεργίας είναι υψηλότερα στους νέους ανεξάρτητα από την βαθμίδα εκπαίδευσης, καταδεικνύοντας τις μεγαλύτερες δυσκολίες εύρεσης εργασίας που αντιμετωπίζουν όσοι ολοκληρώνουν τις σπουδές τους τα τελευταία χρόνια. Η Ελλάδα καταγράφει το χαμηλότερο ποσοστό στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 28, όσον αφορά την απασχόληση αποφοίτων της ανώτατης εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα το ποσοστό των άνεργων πτυχιούχων διαμορφώνεται στο 34%, με την Κροατία να ακολουθεί δεύτερη με 27%, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι στο 22% (ΕΛΣΤΑΤ, 2018).

Το ενδιαφέρον στα στατιστικά στοιχεία είναι το γεγονός ότι η μεγαλύτερη αύξηση του αριθμού των ανέργων σημειώθηκε μεταξύ των αποφοίτων ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης, με ποσοστό αύξησης 179,1%, όταν τα ποσοστά αύξησης για αποφοίτους λυκείου ήταν 138,4% και εκείνων με εκπαίδευση δημοτικού 55,6% (IOBE, 2018).

2.2 Ανεργία σε Σχέση με την Κατεύθυνση Σπουδών

Ένας στους τέσσερις, δηλαδή ένα ποσοστό που διαμορφώνεται στο 25%, αφορά άνεργους πτυχιούχους ανθρωπιστικών επιστημών. Ακολουθούν οι πτυχιούχοι των κλάδων κοινωνικών και οικονομικών επιστημών και των φυσικών επιστημών με ποσοστά που κυμαίνονται στο 19%. Ο τομέας της βιομηχανίας-κατασκευών έχει ποσοστά ανεργίας που αγγίζουν το 18,6% και ο τομέας των υπηρεσιών με ποσοστά ανεργίας που βρίσκονται στο 12%. Οι πτυχιούχοι των επιστημών υγείας έχουν ανεργία 5%, ποσοστό που

διαμορφώνεται βέβαια κάτω από άλλες συνθήκες καθώς ένας μεγάλος αριθμός αποφοίτων της ιατρικής φεύγει στο εξωτερικό.

Η αξία των μεταπτυχιακών ή διδακτορικών σπουδών αποτυπώνεται και στην αγορά εργασίας, καθώς το ποσοστό ανεργίας έχει διαμορφωθεί στο 10%. Γι' αυτό άλλωστε παρατηρείται και εκρηκτική αύξηση της ζήτησης για μεταπτυχιακές σπουδές (IOBE, 2018).

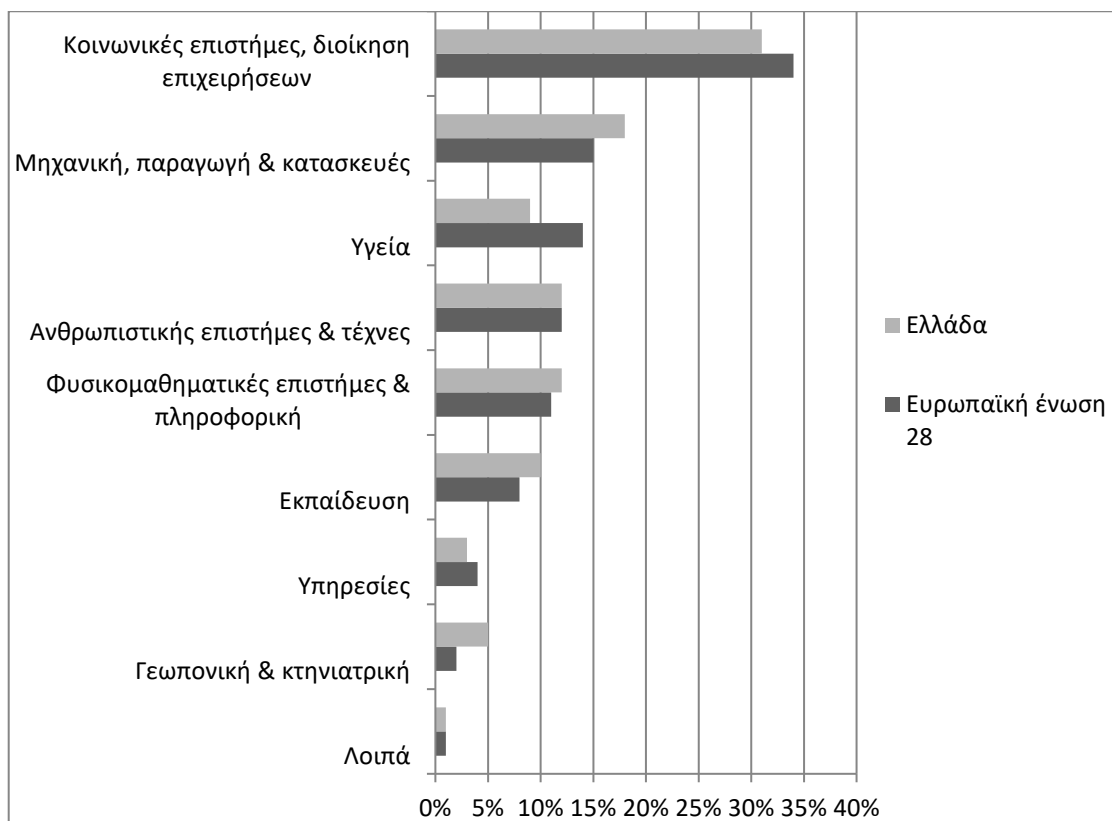
Σημαντικό επίσης στοιχείο είναι ότι υπάρχουν πανεπιστημιακά τμήματα των οποίων οι απόφοιτοι αντιμετωπίζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας και άλλων με πολύ μικρά ποσοστά ανεργίας. Για παράδειγμα, στον πίνακα 1 που ακολουθεί φαίνονται τα αποτελέσματα έρευνας που διεξήχθη και αφορούσε τους απόφοιτους του Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από το Ε.Μ.Π. και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2015 (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, έρευνα για την ένταξη στην αγορά εργασίας και την επαγγελματική εξέλιξη των νέων αποφοίτων 2000-2010, 2015).

	Ποσοστά εργαζομένων (%)	Ποσοστά ανέργων (%)	Ποσοστά ανενεργών (%)
Πολιτικοί μηχανικοί	89,3	7,1	3,6
Αρχιτέκτονες μηχανικοί	87,8	7,2	5,1
Αγρονόμοι τοπογράφοι μηχανικοί	91,9	4,7	3,4
Ηλεκτρολόγοι μηχανικοί και μηχανικοί Η/Υ	89,8	6,5	3,6
Μηχανολόγοι μηχανικοί	92,9	4,8	3
Χημικοί μηχανικοί	87,8	10,9	1,4
Μεταλλειολόγοι Μεταλλουργοί μηχανικοί	85	10,8	4,2
Ναυπηγοί μηχανολόγοι μηχανικοί	95,5	3,4	1,1

Πίνακας 1. Ποσοστά ανέργων που αφορούν τους απόφοιτους του Ε.Μ.Π.

Η κατανομή των φοιτητών ανά γενική κατεύθυνση σπουδών παρουσιάζει μερικές ενδιαφέρουσες διαφοροποιήσεις σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (Γράφημα 1). Διαπιστώνουμε ότι παράγουμε περισσότερους εκπαιδευτικούς, τη στιγμή που υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες αδιόριστοι εκπαιδευτικοί. Ταυτόχρονα το Δημόσιο σχεδόν έχει σταματήσει να κάνει προσλήψεις μόνιμου προσωπικού. Επίσης, το ποσοστό των φοιτητών με αντικείμενο σπουδών τη γεωργία και την κτηνιατρική είναι υπερτριπλάσιο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Ταυτόχρονα έχουμε υψηλότερα ποσοστά από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο στις θετικές επιστήμες (φυσικομαθηματικές, πληροφορική, μηχανική, παραγωγή και κατασκευές). Χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο είναι το ποσοστό των

φοιτητών στις κοινωνικές επιστήμες, στη διοίκηση επιχειρήσεων και νομική, με την υποσημείωση ότι οι περισσότεροι από αυτούς στη χώρα μας έχουν ως αντικείμενο τις κοινωνικές επιστήμες.

Γράφημα 1 . Κατανομή φοιτητών ανά τομέα σπουδών στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (EUROSTAT, 2018).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑ.Τ. στα Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) της χώρας, το 40% των φοιτητών, δηλαδή δύο στους πέντε φοιτητές, φοιτούν σε τρεις βασικές γενικές κατευθύνσεις: Ανθρωπιστικές, κοινωνικές και επιστήμες της συμπεριφοράς και επιστήμες εκπαίδευσης και κατάρτισης των διδασκόντων. Μπορεί αυτές οι ειδικότητες να είναι πολύ σημαντικές αλλά είναι σημαντικό να ενισχυθούν και άλλες ειδικότητες πέραν αυτών, που συνδέονται περισσότερο και πιο άμεσα με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις και απαιτήσεις της χώρας. Η επιλογή των συγκεκριμένων κατευθύνσεων δεν φαίνεται να επηρεάζεται από την κρίση, καθώς η συμμετοχή των τριών αυτών τομέων σπουδών στο σύνολο των πρωτοετών φοιτητών μειώθηκε πολύ λίγο την περίοδο της κρίσης, καθώς το ποσοστό τους μειώθηκε από 41% σε 36% μεταξύ

των ετών 2008 -2016. Την ίδια στιγμή, σε τομείς αιχμής, όπως είναι ο τομέας της πληροφορικής, κατευθύνεται μόνο το 4% των φοιτητών. Αξίζει να αναφέρουμε ότι η πρόβλεψη για ζήτηση ειδικών στον τομέα της πληροφορικής στην Ελλάδα και συνολικότερα στην Ευρώπη αγγίζει τις 750.000 θέσεις εργασίας (ΕΛ.ΣΤΑ.Τ., 2018).

Η σύγκριση της κατανομής των πρωτοετών φοιτητών το 2008-09 και το 2015-16 δε φανερώνει την ύπαρξη ενός στρατηγικού σχεδιασμού (Γράφημα 2). Ο συνολικός αριθμός των πρωτοετών φοιτητών στην δεκαετία της κρίσης αυξήθηκε κατά 12%, ενώ οι ρυθμοί αύξησης ή μείωσης των θέσεων ανά τομέα σπουδών δεν φαίνονται να επηρεάζονται. Γενικότερα, δεν είναι ορατή κάποια προσπάθεια προσαρμογής των θέσεων στα πανεπιστημιακά τμήματα, προκειμένου αυτές να ευθυγραμμιστούν με τις ραγδαίες αλλαγές που έχουμε στην ελληνική οικονομία. Έχουμε για παράδειγμα αύξηση της τάξεως του 20% στις κοινωνικές επιστήμες, τις φυσικές επιστήμες και την αρχιτεκτονική, χωρίς να υπάρχουν πραγματικές ανάγκες στην αγορά εργασίας που να υπαγορεύουν κάτι τέτοιο. Την ίδια στιγμή ο αριθμός των φοιτητών στη διοίκηση επιχειρήσεων ή τις επιστήμες της πληροφορικής αυξάνεται οριακά. Συγκεκριμένα η πληροφορική, ένας τομέας με τόσο ευοίωνες προβλέψεις εξακολουθεί να κατατάσσεται στη δωδέκατη θέση μεταξύ 17 τομέων σπουδών (Δουκίδης, 2017).

Γράφημα 2 . Πρωτοετείς φοιτητές ανά τομέα σπουδών (ΕΛ.ΣΤΑ.Τ., 2018).

Ένα από τα σημαντικότερα αίτια της αναντιστοιχίας μεταξύ κατάρτισης και αγοράς εργασίας φαίνεται να είναι η κατανομή των αποφοίτων μεταξύ ειδικοτήτων. Για παράδειγμα ενώ φαίνεται να υπάρχει αυξημένη ζήτηση για αποφοίτους πληροφορικής και υπερβάλλουσα προσφορά φιλολόγων στην αγορά εργασίας, τα ελληνικά πανεπιστήμια εξακολουθούν να εκπαιδεύουν πολλούς φιλολόγους και λίγους επιστήμονες πληροφορικής. Το πρόβλημα της υπερπροσφοράς είναι εμφανές ακόμα και σε σχολές με υψηλότατο οικονομικό κόστος όπως η Ιατρική (Πραματάρη, 2017). Το αποτέλεσμα είναι να «παράγουμε» γιατρούς που αναζητούν δουλειά τελικά στο εξωτερικό καθώς η Ελληνική αγορά δεν μπορεί να τους απορροφήσει.

Παρακάτω ακολουθεί ο πίνακας 2 που παρουσιάζει θέσεις εργασίας για τις οποίες οι εργοδότες δυσκολεύονται να βρουν προσωπικό κατάλληλα καταρτισμένο.

Επαγγελματίες Πωλητές
Τεχνικοί
Εξειδικευμένοι Τεχνίτες
Πτυχιούχοι Μηχανικοί
Προσωπικό για Διοικητική & Γραμματειακή Υποστήριξη
Προσωπικό υπηρεσιών IT
Προσωπικό για Λογιστήρια & Οικονομικά Τμήματα
Εξειδικευμένοι Υπάλληλοι Γραφείου
Οδηγοί
Επαγγελματίες Υγείας

Πίνακας 2. Οι 10 θέσεις εργασίας με τη μεγαλύτερη δυσκολία κάλυψης στην Ελλάδα το 2018 (ManpowerGroup, 2018).

Σύμφωνα με άρθρο της εφημερίδας το «Βήμα» η σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας στη χώρα μας ήταν και παραμένει πολύ χαλαρή. Τόσο πριν από την κρίση όσο και στη διάρκειά της οι εργοδότες διατείνονται ότι ενώ μπορούν με ευκολία να βρουν ανειδίκευτη και πολύ εξειδικευμένη εργασία, έχουν δυσκολία να βρουν ενδιάμεσα στελέχη παραγωγής, κυρίως εξειδικευμένους τεχνίτες. Αν αυτό ισχύει, τότε επιβάλλεται η αναβάθμιση της ποιότητας και της ελκυστικότητας της τεχνικής εκπαίδευσης τόσο στη δευτεροβάθμια όσο και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όμως σε αντίθεση που θα περιμέναμε να συμβεί παρατηρούμε μια διαρκή υποβάθμιση της δευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης αλλά και προσπάθεια σταδιακής εξαφάνισης της τριτοβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης μέσω της μετεξέλιξης των ΤΕΙ σε πανεπιστήμια. Ταυτόχρονα, θα ήταν ιδιαίτερα επιθυμητό να ενισχυθεί ο θεσμός της μαθητείας, όπου οι ακαδημαϊκές σπουδές θα συνδυάζονται με απασχόληση στον επιχειρηματικό τομέα για συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα. Παρά τα όποια δειλά βήματα, η πρόοδος που έχει επιτευχθεί σε αυτόν τον τομέα είναι πολύ μικρή και το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν σε τέτοια προγράμματα στην Ελλάδα είναι από τα χαμηλότερα στην ΕΕ (Τσακλόγλου, Αγορά εργασίας και Τριτοβάθμια εκπαίδευση, 2018).

2.3 Brain Drain

Εκτός από την ανεργία, μεγάλο πρόβλημα αποτελεί και η φυγή πολλών πτυχιούχων στο εξωτερικό. Το λεγόμενο «brain drain» είναι μία από τις επαχθέστερες κληρονομίες που αφήνει πίσω της η μακρά περίοδος της κρίσης. Από το 2008 έως το 2016 υπολογίζεται ότι περισσότεροι από 450.000 Έλληνες αναζήτησαν εργασία και ταυτόχρονα ένα καλύτερο μέλλον σε χώρες του εξωτερικού. Σύμφωνα με την πρόσφατη έρευνα της ICAP People Solutions που πραγματοποιήθηκε το 2018 και στην οποία σκιαγραφείται το προφίλ των ανθρώπων που έφυγαν στο εξωτερικό, ξεχωρίζει το υψηλό μορφωτικό τους επίπεδο αφού το 53% ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων, το 20% πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το 8% κάτοχοι διδακτορικών τίτλων, αλλά και η σχετικά μικρή τους ηλικία καθώς οι μισοί είναι κάτω από 35 ετών. Δεν είναι μόνο ότι χιλιάδες νέοι Έλληνες διοχετεύουν επαγγελματικές δεξιότητες υψηλού επιπέδου εκτός συνόρων αλλά επιπλέον, φτιάχνουν τη ζωή τους μακριά από την Ελλάδα, αποταμιεύουν μακριά από την Ελλάδα, ξοδεύουν μακριά από την Ελλάδα (Ρηγόπουλος, 2018). Ουσιαστικά, ένα πολύ σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού της χώρας, αρκετά δημιουργικό και ελπιδοφόρο, που θα μπορούσε να προσφέρει και να βοηθήσει στην ανάκαμψη της οικονομίας της χώρας, χάνεται (ICAP, 2018).

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα των αρνητικών επιπτώσεων του brain drain για τη χώρα μας είναι οι γιατροί που φεύγουν στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΣΑ κάθε φοιτητής ιατρικής κοστίζει στην ελληνική πολιτεία 12.000 ευρώ το χρόνο ενώ μέχρι να τελειώσει τις σπουδές του θα έχουν δαπανηθεί περισσότερα από 85.000 ευρώ (ΙΣΑ, 2018).

Τα παραπάνω επιβεβαιώνει και ο Ιατρικός σύλλογος Αθήνας (ΙΣΑ), τα στοιχεία του οποίου μας πληροφορούν ότι από το 2007 μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2017 έφυγαν από την Ελλάδα 12.408 γιατροί. Μέχρι το 2009 υπήρχε κύμα της φυγής που αποτελείτο από αποφοίτους Ιατρικής που αναζητούσαν κυρίως άμεση ιατρική εξειδίκευση σε άλλες χώρες καθώς ήταν πολύ χρονοβόρο να κάνουν την ειδικότητά τους στην Ελλάδα καθώς υπήρχε μεγάλη λίστα αναμονής. Από το 2010 και μετά η

εικόνα άλλαξε ριζικά. Η πλειοψηφία των γιατρών που φεύγουν στο εξωτερικό είναι οι ειδικευμένοι γιατροί, οι γιατροί που σπούδασαν και απέκτησαν ειδικότητα στη χώρα μας, οι γιατροί στους οποίους «επένδυσε» το εκπαιδευτικό σύστημα και το σύστημα υγείας της χώρας. Τα τελευταία έξι χρόνια ο αριθμός των ειδικευμένων γιατρών που φεύγουν από την Ελλάδα είναι σταθερά υπερδιπλάσιος από τον αριθμό των ανειδίκευτων γιατρών.

Συγκεκριμένα, το 2017 ζήτησαν και έλαβαν τα αναγκαία πιστοποιητικά από τον ΙΣΑ 1.293 γιατροί, από τους οποίους οι 923 ήταν ειδικευμένοι και οι 370 χωρίς ιατρική ειδικότητα. Το 2016 είχαν φύγει 862 ειδικευμένοι και 306 ανειδίκευτοι. Το 2015 η ψαλίδα άνοιξε ακόμη περισσότερο καθώς έφυγαν 356 ανειδίκευτοι και 1.165 ειδικευμένοι γιατροί. Το 2014 έφυγαν στο εξωτερικό συνολικά 1.380 γιατρών, από τους οποίους 1.006 ήταν ειδικευμένοι επιστήμονες. Το 2013 έφυγαν 1.488 γιατροί, από τους οποίους 1.086 ήταν επίσης ειδικευμένοι. Το 2012 ήταν το έτος με την «αρνητική πρωτιά» της τελευταίας δεκαετίας στη «διαρροή» ιατρικού δυναμικού καθώς έφυγαν από την Ελλάδα 1.808 γιατροί από τους οποίους 1.166 ήταν ειδικευμένοι (ΙΣΑ, 2018). Το 25% των μελών του ΙΣΑ είναι άνεργοι ή υποαπασχολούμενοι (ΙΣΑ, 2018).

Είναι πολύ σημαντικό να σταματήσει η φυγή των νέων πτυχιούχων στο εξωτερικό. Οι νέοι και ιδιαίτερα οι καλά καταρτισμένοι είναι απαραίτητοι για την ανάκαμψη της χώρας και βέβαια το πρόβλημα δεν είναι μόνο οι γιατροί. Σύμφωνα με μελέτες που πραγματοποίησε το ENDEAVOR GREECE (διεθνής μη κερδοσκοπικός οργανισμός στήριξης της επιχειρηματικότητας), υπολογίζεται ότι 350.000- 427.000 νέοι έφυγαν από την Ελλάδα στο διάστημα 2008-2016 αναζητώντας εργασία στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τον οργανισμό οι νέοι αυτοί επιστήμονες συνεισφέρουν ετησίως 12,9 δις ευρώ στο ακαθάριστο εθνικό προϊόν των χωρών υποδοχής, ενώ το κόστος της εκπαίδευσής τους για τη χώρα μας φτάνει τα 8 δις ευρώ. Δηλαδή, η χώρα μας επενδύει χρήματα στην εκπαίδευση και κατάρτιση αυτών των νέων που στη συνέχεια συνεισφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη άλλων χωρών (ENDEAVOR GREECE, 2016).

Η χώρα πρέπει να επενδύσει στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα για να μπορέσει να σταθεί στα πόδια της, κάτι που δεν μπορεί να συμβεί αν συνεχιστεί η φυγή των νέων στο εξωτερικό.

2.4 Έλλειψη Δεξιοτήτων

Την περίοδο της κρίσης εμφανίζεται το παράδοξο φαινόμενο, τα ποσοστά της νεανικής ανεργίας για τους αποφοίτους Ανωτάτης εκπαίδευσης να είναι αρκετά υψηλά, και παράλληλα να υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας που να ζητούν εργαζόμενους με αυτά τα προσόντα (McKinsey and Company, 2013).

Το παράδοξο βέβαια των μεγάλων ποσοστών ανεργίας και της ταυτόχρονης έλλειψης από την αγορά κατάλληλα καταρτισμένων ατόμων δεν παρουσιάστηκε την περίοδο της κρίσης. Σε έρευνα που πραγματοποίησε ο Θ. Κατσανέβας σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πειραιά, το 2002, το μισό ποσοστό της ανεργίας που τότε ήταν στο 10%, οφειλόταν σε διαρθρωτική ανεργία, δηλαδή στην αναντιστοιχία του εκπαιδευτικού συστήματος προς τις ανάγκες και τις προοπτικές της αγοράς εργασίας (Οικονόμου, Πετράκος, Πλαγεράς, & Ψυχάρης, 2002).

Επίσης, αρκετοί απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε ποσοστό 25% περίπου, που αν και δεν είναι άνεργοι, βρίσκονται σε θέσεις που δεν αντιστοιχούν στα προσόντα τους (EC.EUROPA, 2012). Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι πτυχιούχοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν να αντιμετωπίσουν δυο σοβαρά προβλήματα όσον αφορά την αγορά εργασίας, από την μια πλευρά, την ανεργία και από την άλλη την απασχόληση σε δουλειές υποδεέστερες των προσόντων τους. Όλη αυτή η κατάσταση έχει ως αποτέλεσμα πολλά ταλέντα να παραμένουν αναξιοποίητα, γεγονός που οδηγεί σε προβλήματα ατομικής και κοινωνικής φύσεως (McKinsey and Company, 2013).

Την ίδια στιγμή που εμφανίζονται τόσο μεγάλα ποσοστά ανεργίας στην Ελλάδα και στην Ευρώπη γενικότερα, υπάρχουν εργοδότες που αναζητούν προσωπικό και δεν μπορούν να βρουν. Τα προσόντα που θα ήθελαν οι εργοδότες, μπορούμε να πούμε ότι χωρίζονται σε δυο μεγάλες κατηγορίες: “hard skills” και “soft

skills". Στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται όλες οι δεξιότητες που σχετίζονται με το σύνολο των θεωρητικών γνώσεων και τεχνικών ικανοτήτων, που χρειάζεται να έχει ένα άτομο για να διεκπεραιώσει συγκεκριμένες εργασίες στα πλαίσια ενός επαγγέλματος. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τον συνδυασμό των διαπροσωπικών ικανοτήτων επικοινωνίας ενός ατόμου, των προσωπικών του πεποιθήσεων, της συνολικής προσέγγισης για την ζωή και την εργασία, της συναισθηματικής του νοημοσύνης και των βασικών χαρακτηριστικών της προσωπικότητας του (Tulgan, 2015). Εδώ λοιπόν γίνεται σαφές ότι ειδικά σε περιόδους κρίσεων και έντονου ανταγωνισμού, ο συνδυασμός των παραπάνω δεξιοτήτων είναι που θα κάνει τη διαφορά. Η υστέρηση των νέων σε έναν από τους δύο τομείς σίγουρα δυσχεραίνει την εύρεση εργασίας.

Άλλο αίτιο αυτής της κατάστασης φαίνεται να είναι οι γνώσεις που λαμβάνουν οι φοιτητές. Στοιχεία των εκθέσεων εξωτερικής αξιολόγησης των διαφόρων τμημάτων και, σε μικρότερο βαθμό, ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που είναι αναρτημένες στον ιστότοπο της ΑΔΙΠ δείχνουν μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ τους. Υπάρχουν τμήματα με πραγματικά σύγχρονα προγράμματα σπουδών, ενώ σε άλλα ριζικές αλλαγές φαίνεται να είναι αναγκαίες (ΑΔΙΠ, 2018).

Στην διαμόρφωση της σημερινής κατάστασης φαίνεται επίσης να παίζει σημαντικό ρόλο το πώς μαθαίνουν αυτά που μαθαίνουν οι φοιτητές μας. Σε σημαντικό βαθμό, το εξεταστικό σύστημα της χώρας για την εισαγωγή φοιτητών στα πανεπιστήμια επιβραβεύει την αποστήθιση και η ύπαρξη του «μοναδικού συγγράμματος» στα πανεπιστήμια κάθε άλλο παρά βοηθά στην αποβολή της σχετικής νοοτροπίας. Η διδασκαλία γίνεται συνήθως «από καθέδρας» και η εξέταση σε μυριάδες εξεταστικές περιόδους. Η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών αποφοιτεί χωρίς να έχει εκπονήσει έστω και ένα μικρό αριθμό εργασιών και έτσι δεν αποκτά το σημαντικότερο εργαλείο της σύγχρονης γνώσης: να μαθαίνει πώς να μαθαίνει «learning to learn». Πρόσφατες έρευνες, εξειδικευμένων οργανισμών δείχνουν ότι οι απόφοιτοι των ελληνικών πανεπιστημίων υστερούν στις λεγόμενες επαγγελματικές δεξιότητες (soft skills).

Δεξιότητες δηλαδή, που είναι λιγότερο εξειδικευμένες, που δεν συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα επαγγέλματα και σχετίζονται περισσότερο με την προσωπικότητα ενός υποψηφίου. Τέτοιες δεξιότητες είναι για παράδειγμα η επικοινωνία, η ομαδική εργασία και η επίλυση προβλημάτων και εκτιμώνται ιδιαίτερα στην αγορά εργασίας (Τσαγκλόγλου, 2018).

Σύμφωνα με τη Διεύθυνση Απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 27% των κενών θέσεων εργασίας δεν καλύπτεται λόγω ανεπαρκούς εκπαίδευσης των υποψηφίων, ενώ άνω του 40% των εργοδοτών αναφέρει ότι αδυνατεί να βρει το κατάλληλο προσωπικό που χρειάζεται καθώς δεν βρίσκουν άτομα επαρκώς καταρτισμένα ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις των συγκεκριμένων θέσεων εργασίας. Το ποσοστό αυτό, είναι αισθητά χαμηλότερο στην Ελλάδα καθώς κυμαίνεται στο 23%, αλλά η αντιμετώπιση του είναι πολύ σημαντική καθώς η Ελλάδα έχει να αντιμετωπίσει πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας. Είναι λοιπόν επιτακτική η ανάγκη να μπορέσουν τα άτομα να λαμβάνουν γνώση που θα τους εξασφαλίσει μια θέση εργασίας.

Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ, τα ποσοστά των θέσεων εργασίας που απειλούνται άμεσα, λόγω αυτοματοποίησης (τεχνολογική ανεργία), ή έμμεσα, λόγω ριζικών αλλαγών που συμβαίνουν στην ελληνική οικονομία, είναι από τα υψηλότερα ποσοστά μεταξύ των χωρών-μελών του οργανισμού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ManpowerGroup 6 στους 10 εργοδότες στην Ελλάδα δυσκολεύονται να βρουν άτομα και να καλύψουν θέσεις εργασίας. Τα ευρήματα της Ετήσιας Διεθνούς Έρευνας Έλλειψης Ταλέντου της ManpowerGroup για το 2018 αναφέρουν ότι το ποσοστό 61% που κατέγραψε η έρευνα είναι το υψηλότερο ποσοστό που καταγράφεται στην Ελλάδα τα τελευταία 10 χρόνια, που η εταιρεία διεξάγει έρευνες στη χώρα μας. Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε 752 εργοδότες και πραγματοποιήθηκε το Δ' τρίμηνο του 2017. Στην αντίστοιχη έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε 43 χώρες και συμμετείχαν 40.000 εργοδότες, το μέσο όρο κυμάνθηκε στο 45%, δηλαδή η Ελλάδα βρίσκεται 16 μονάδες πάνω από τον παγκόσμιο μέσο όρο (ManpowerGroup, 2018).

Τα προβλήματα στην εύρεση κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού εστιάζονται σύμφωνα με την έρευνα στην έλλειψη: απαιτούμενης εμπειρίας με ποσοστό 27%, τεχνικών δεξιοτήτων με ποσοστό 25%, διαθέσιμων υποψηφίων με 17%, στην προσδοκία υψηλότερης αμοιβής σε σχέση με την προσφερόμενη με 12% και στην έλλειψη προσωπικών δεξιοτήτων με ποσοστό 7%.

Κεφάλαιο 3

Μεθοδολογία Έρευνας

Στο κεφάλαιο αυτό, παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας που ακολουθήθηκε κατά τη διεξαγωγή της παρούσας μεταπτυχιακής διατριβής.

3.1 Ερευνητική Μέθοδος

Σκοπός της έρευνας είναι να ερευνηθεί το κατά πόσο η εκπαίδευση που παρέχουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας βρίσκεται σε συνάφεια με τις ανάγκες της αγοράς. Μέσα από την έρευνα θα εντοπιστούν αδυναμίες και θα γίνουν προτάσεις βελτίωσης του εκπαιδευτικού συστήματος που θα καταγραφούν στο τελευταίο κεφάλαιο της μεταπτυχιακής διατριβής.

Η μελέτη μας βασίστηκε στην επεξεργασία των ερωτηματολογίων τα οποία απαντήθηκαν από 1279 απόφοιτους του Πανεπιστημίου Πειραιά. Τα ερωτηματολόγια συγκεντρώθηκαν από το γραφείο διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πειραιά το χρονικό διάστημα 2015-2017. Η έρευνα του Πανεπιστημίου διεξήχθη ηλεκτρονικά. Στο Παράρτημα Ι της παρούσας εργασίας υπάρχει διαμορφωμένο το ερωτηματολόγιο που συνέταξε το Πανεπιστήμιο. Το ερωτηματολόγιο που παρατίθεται στο τέλος της μεταπτυχιακής διατριβής δεν είναι αυτούσιο καθώς δεν περιέχει όλες τις ερωτήσεις του πρωτότυπου. Οι ερωτήσεις που επιλέχθηκαν για την παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή αφορούν αποκλειστικά την έρευνα μας δηλαδή το κομμάτι της επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων. Το πλήρες ερωτηματολόγιο του Πανεπιστημίου Πειραιά περιελάμβανε και άλλες ερωτήσεις που δεν ανταποκρίνονταν στις ανάγκες και τους σκοπούς της παρούσης μεταπτυχιακής διατριβής.

Η συλλογή των στοιχείων από τα γραφεία διασύνδεσης ήταν δύσκολη και χρονοβόρα. Το γραφείο διασύνδεσης προκειμένου να μας δώσει τα στοιχεία,

χρειαζόταν την έγκριση του υπουργείου. Για να μπορέσουμε λοιπόν να έχουμε πρόσβαση στα στοιχεία, έγινε αρχικά αίτημα στο υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, προκειμένου να μας δοθεί η άδεια πρόσβασης στα στοιχεία του γραφείου διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πειραιά. Στο παράρτημα II υπάρχει η άδεια που μου δόθηκε από το υπουργείο. Στην συνέχεια, ήρθαμε σε επαφή με το γραφείο διασύνδεσης του Πανεπιστημίου, όπου μου ζητήθηκε να πάρουμε άδεια από τον επιστημονικό υπεύθυνο του Πανεπιστημίου, συγκεκριμένα από τον κύριο Νικόλαο Γεωργόπουλο.

Μετά την έγκριση και από τον επιστημονικό υπεύθυνο της σχολής, ήρθαμε σε επαφή με την υπεύθυνη του γραφείου διασύνδεσης, την κυρία Μαστροκούκου. Σε συνεννόηση με την υπεύθυνη του γραφείου διασύνδεσης αλλά και τον υπεύθυνο μηχανογράφησης, μέσα από προγραμματισμένο ραντεβού μπορέσαμε να πάρουμε τα στοιχεία. Υπεύθυνος για την καταγραφή των στοιχείων ήταν ο καθηγητής Μακρυωνίτης Χρήστος. Τα στοιχεία ήταν ανεπεξέργαστα, καταγεγραμμένα σε αρχείο excel.

Η έρευνα είναι δευτερογενής, καθώς τα ερωτηματολόγια δεν συντάχτηκαν, ούτε συλλέχτηκαν από εμένα αλλά από το Πανεπιστήμιο. Η έρευνα μας είναι δευτερογενής και βασίζεται στα στοιχεία που συνέλεξε το Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Τα ερωτηματολόγια αυτά, περιείχαν ερωτήσεις κλειστού τύπου, κάτι που βοήθησε σημαντικά στη βαθύτερη κατανόηση των υφιστάμενων προβλημάτων και των απόψεων όλων των εμπλεκομένων. Η χρησιμοποίηση στα ερωτηματολόγια ερωτήσεων αποκλειστικά κλειστού τύπου κρίθηκε ότι θα βοηθούσε περισσότερο στην επεξεργασία των αποτελεσμάτων που θα συγκεντρώνονταν.

3.2 Δείγμα

Βασικό ερευνητικό ερώτημα της παρούσας εργασίας είναι το κατά πόσο η εκπαίδευση που παρέχουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας βρίσκεται σε συνάφεια με τις ανάγκες της αγοράς. Μέσα από την έρευνα θα

εντοπιστούν αδυναμίες και θα γίνουν προτάσεις βελτίωσης του εκπαιδευτικού συστήματος.

Θα γίνει αναφορά στην ευελιξία-προσαρμοστικότητα που έχουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα στις ραγδαίες εξελισσόμενες τεχνολογικές απαιτήσεις σε πολλούς τομείς και στις δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν στη αγορά με ταυτόχρονο σεβασμό στην προστασία του περιβάλλοντος και την βιώσιμη ανάπτυξη.

Για την διενέργεια της έρευνας επιλέχτηκε το Πανεπιστήμιο του Πειραιά καθώς γνωρίζαμε ότι τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή που γράφεται η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή, το Πανεπιστήμιο διενεργούσε έρευνα και θα μπορούσαμε να έχουμε στη διάθεσή μας ένα πολύ μεγάλο και αξιόπιστο δείγμα, που κάτω από άλλες συνθήκες δεν θα ήταν δυνατό να επιτευχθεί. Τα στοιχεία που θα επεξεργαστούμε, το ίδιο το εκπαιδευτικό ίδρυμα δεν τα έχει επεξεργαστεί, καθώς η έρευνα δεν έχει ολοκληρωθεί. Η ηλεκτρονική διεύθυνση που περιέχει το ερωτηματολόγιο είναι ακόμα ανοικτή και συλλέγονται και άλλα ερωτηματολόγια.

Τα ερωτηματολόγια απαντήθηκαν από 1279 άτομα, που είναι όλοι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Πειραιά. Κάποιοι από τους συμμετέχοντες εργάζονται, κάποιοι είναι άνεργοι, κάποιοι είναι φαντάροι και κάποιοι φοιτούν σε μεταπτυχιακά προγράμματα. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα είναι απόφοιτοι των παρακάτω τμημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιά:

- Οικονομικής Επιστήμης
- Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
- Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής
- Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης
- Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας
- Ναυτιλιακών Σπουδών
- Πληροφορικής
- Ψηφιακών Συστημάτων

3.3. Ερευνητικό Υλικό – Εργαλεία

Η έρευνα βασίστηκε στην χρήση ερωτηματολογίου που συντάχτηκε από επιστημονική ομάδα του Πανεπιστημίου Πειραιά. Η έρευνα αφορούσε την πορεία των αποφοίτων του Πανεπιστημίου Πειραιά και πραγματοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα 2015-2017. Όλα τα ερωτηματολόγια απαντήθηκαν ηλεκτρονικά. Όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα είναι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Πειραιά και μάλιστα κάποιοι από αυτούς συνεχίζουν την φοίτησή τους σε αυτό, παρακολουθώντας κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

3.3.1 Ερωτηματολόγιο

Ο τύπος του ερωτηματολογίου είναι απλός και σαφής, χωρίς να δυσκολεύει τους ερωτηθέντες. Βασιζόμενοι στην καλή πρόθεση των ερωτηθέντων για συνεργασία, μπορούμε να θεωρήσουμε τις απαντήσεις αξιόπιστες και έγκυρες. Τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα και δεν υπήρξε καμία ταυτοποίηση ατόμων και στοιχείων, σε οποιαδήποτε συμπεράσματα προέκυψαν από την έρευνα αυτή.

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 34 ερωτήσεις κλειστού τύπου. Αρκετές από τις ερωτήσεις χωρίζονται σε υποερωτήματα προκειμένου να διερευνηθεί σε βάθος το βασικό το εκάστοτε ερώτημα. Στην αρχή έχουμε ερωτήσεις που αφορούν βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά όπως το φύλλο και την ηλικία και στην συνέχεια που αφορούν αποκλειστικά την φοίτηση των ερωτηθέντων στο Πανεπιστήμιο. Οι ερωτήσεις ουσιαστικά εστιάζουν το ενδιαφέρον τους στην ικανοποίηση ή μη που εκφράζουν οι απόφοιτοι για τις σπουδές τους και στο κατά πόσο οι σπουδές τους, τους βοήθησαν στην εύρεση εργασίας. Επιπλέον ερευνάται κατά πόσο οι σπουδές τους συνδέονται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Οι απαντήσεις είναι κλειστού τύπου και στην πλειοψηφία τους χρησιμοποιούν την πεντάβαθμη κλίμακα συμπεριφοράς τύπου Likert προκειμένου να ποσοτικοποιηθούν τα δεδομένα και να μπορέσουν να επεξεργαστούν με τη χρήση στατιστικών εργαλείων.

3.3.2 Ερευνητική Διαδικασία

Όλα τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν ηλεκτρονικά όπως έχει ήδη αναφερθεί. Ο φοιτητής χρησιμοποιώντας το κατάλληλο link μπαίνει στην πλατφόρμα και συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο, ανώνυμα και οποιαδήποτε χρονική στιγμή θέλει.

https://www.surveymonkey.com/r/Preview/?sm=EKe_2Bu3R3TCyF90qO3PDS0PZrCuOb0WCSHs6NP_2FmpYfBpXQZFfaAXCk319nNBKSI9

Το κοινό χαρακτηριστικό των ερωτηθέντων είναι ότι έχουν αποφοιτήσει από το πανεπιστήμιο Πειραιά. Η έρευνα διεξήχθη κατά τη διάρκεια των ετών 2015-2017 και όπως ήδη αναφέρθηκε ο υπερσύνδεσμος είναι διαθέσιμος και η έρευνα ανοικτή. Η συμμετοχή των αποφοίτων ήταν ικανοποιητική και βέβαια περιμένουν ότι ο τελικός αριθμός των συμμετοχών θα είναι πολύ μεγαλύτερος. Όσο μεγαλύτερος ο αριθμός των συμμετεχόντων τόσο πιο αξιόπιστη θα είναι η έρευνα. Μεγαλώνοντας ο αριθμός του δείγματος καταλήγουμε, γενικά, σε πιο στατιστικώς σημαντικά συμπεράσματα.

3.3.3 Εργαλεία Στατιστικής Ανάλυσης – Εγκυρότητα και Αξιοπιστία

Τα ερωτηματολόγια επεξεργάστηκαν με το στατιστικό πρόγραμμα SPSS της IBM. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα επιλέχθηκε γιατί θεωρείται ένα από τα πιο αξιόπιστα και δημοφιλή εργαλεία ανάλυσης και διαχείρισης δεδομένων που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μεγάλο εύρος στατιστικών αναλύσεων.

Η στατιστική ανάλυσή τους αρχικά περιλαμβάνει την καταγραφή περιγραφικών στατιστικών στοιχείων που εφαρμόζονται στην περίπτωση τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών δεδομένων. Με τη βοήθεια των περιγραφικών στατιστικών στοιχείων καταγραφήκαν στοιχεία όπως από ποια τμήματα είναι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, αν στην πλειονότητά τους οι απόφοιτοι εργάζονται ή όχι, αν είναι ευχαριστημένοι από το επίπεδο σπουδών τους κ.α. Περιλαμβάνονται συμπερασματικά στατιστικά στοιχεία που προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων με τη χρήση γραφημάτων προκειμένου να γίνουν καλύτερα

αντιληπτά, τα αποτελέσματα από την συγκέντρωση των απαντήσεων. Έπειτα έγινε προσπάθεια να γίνουν συσχετίσεις μεταξύ των μεταβλητών και των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν στο ερωτηματολόγιο προκειμένου να εντοπιστούν συσχετίσεις, στατιστικώς σημαντικές. Προκειμένου να γίνουν οι συσχετίσεις χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής του Spearman, καθώς δεν εξασφαλιζόταν η κανονικότητα του δείγματος.

Τέλος, έγιναν αναλύσεις διακύμανσης ANOVA, με σκοπό να εκτιμηθεί η πιθανότητα οι διαφορές στους μέσους όρους των μεταβλητών να είναι στατιστικά σημαντικές. Οι τελευταίες όμως δεν έδωσαν κάποιο αποτέλεσμα. Όλα αυτά έγιναν προκειμένου να μπορέσουμε να εκτιμήσουμε το κατά πόσο η εκπαίδευση που παρέχουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας βρίσκεται σε συνάφεια με τις ανάγκες της αγοράς και αν τελικά οι πανεπιστημιακές σπουδές βοηθούν στην επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.

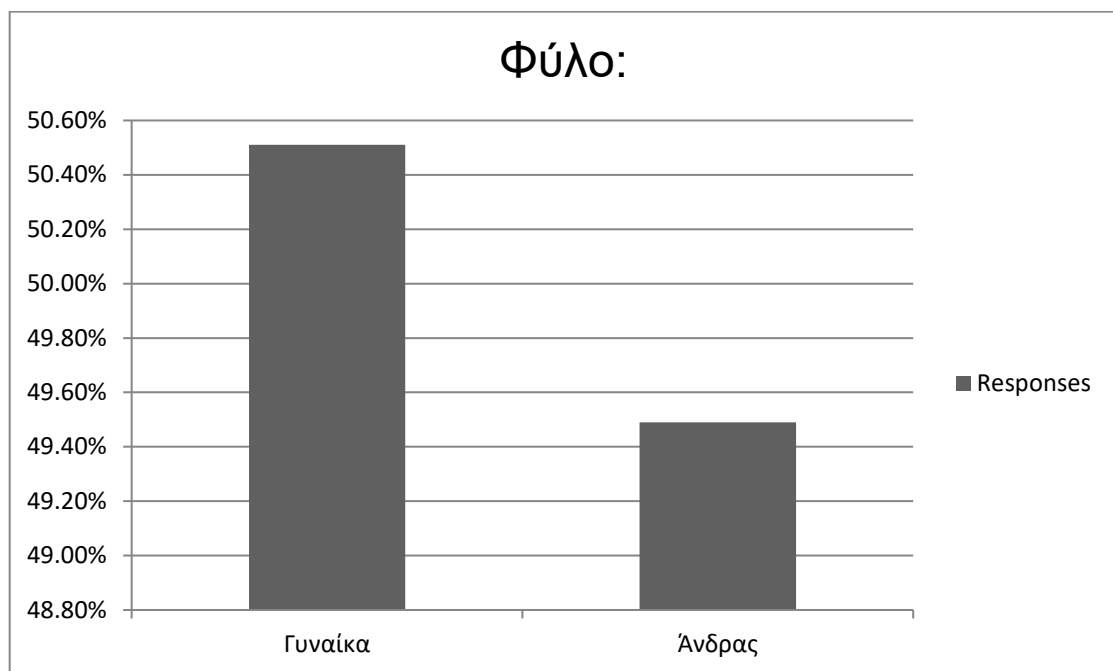
Κεφάλαιο 4

Επεξεργασία Ερωτηματολογίου

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται αναλυτικά και μέσα από την χρήση γραφημάτων, τα στοιχεία που προέκυψαν και αφορούν το κομμάτι της περιγραφικής στατιστικής. Επίσης υπάρχουν στοιχεία που προέκυψαν και αφορούν των έλεγχο συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών του ερωτηματολογίου. Οι συσχετίσεις που έδωσαν πληροφορίες στατιστικώς σημαντικές ήταν ελάχιστες. Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί ότι σχεδόν όλες οι μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ποιοτικές, γεγονός που περιορίζει αισθητά τις δυνατότητες που υπάρχουν.

4.1 Περιγραφική Στατιστική

Στην έρευνά μας συμμετείχαν συνολικά 1279 άτομα εκ των οποίων 646 γυναίκες και 633 άνδρες. Παρατηρούμε ότι ο αριθμός ανδρών και γυναικών είναι σχεδόν ο ίδιος, γεγονός που βοηθά την έρευνά μας. Στο γράφημα 3 που ακολουθεί παρουσιάζονται το αντίστοιχα στοιχεία.

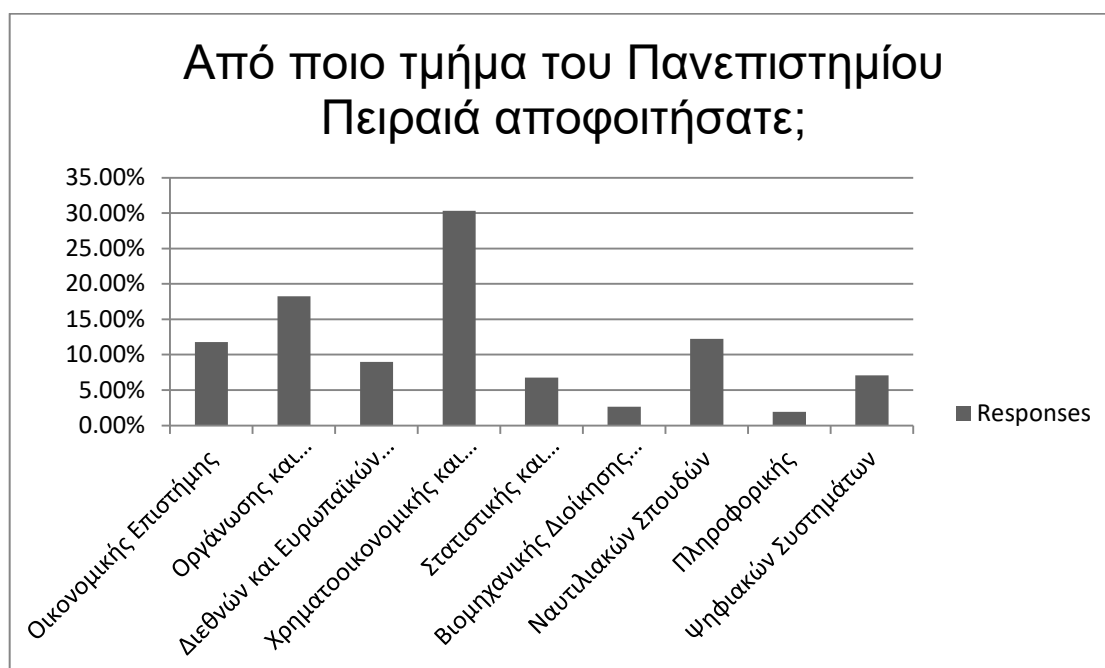

Γράφημα 3. Τα ποσοστά ανδρών και γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα.

Όσον αφορά την χώρα γέννησης σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα, με εξαίρεση 69 άτομα που προέρχονται από την Κύπρο, οπότε δεν έχει κάποιο ενδιαφέρον στοιχείο για να σχολιαστεί.

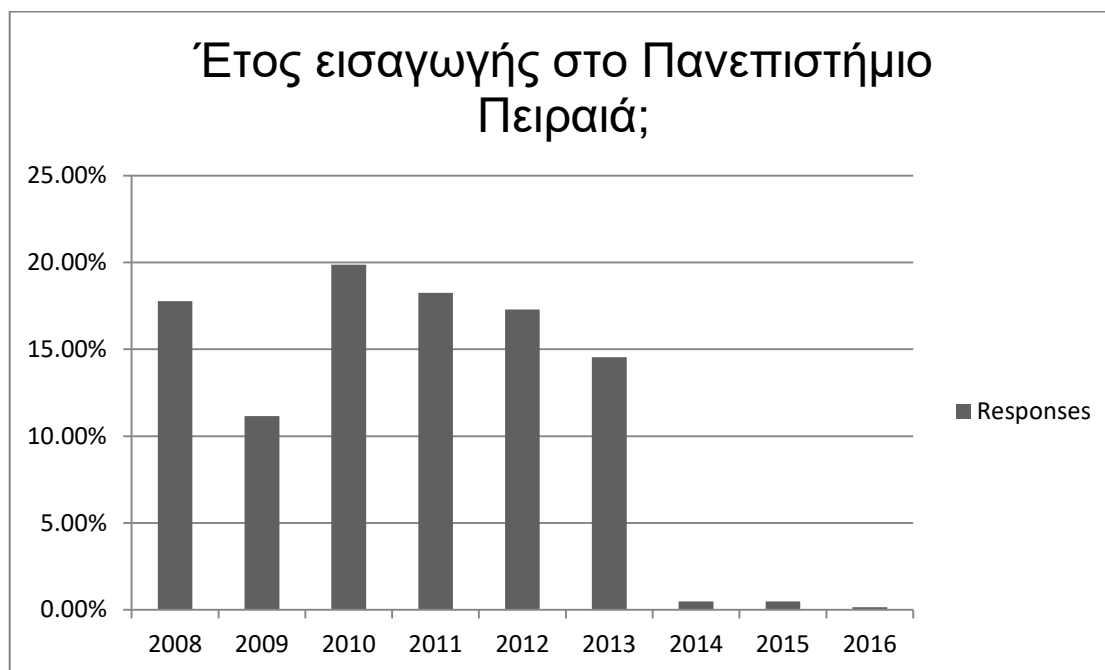
Στην ερώτηση που αφορά την χώρα στην οποία κατοικούν μετά την αποφοίτησή τους από το Πανεπιστήμιο, παρατηρούμε ότι το 91,56% μένει στην Ελλάδα και το 8,44% έχει μετακομίσει στο εξωτερικό, επιβεβαιώνοντας το γεγονός ότι στην περίοδο της κρίσης, μέρος των πτυχιούχων μεταναστεύει στο εξωτερικό.

Οι απαντήσεις που αφορούν το τμήμα από το οποίο έχουν αποφοίτηση οι ερωτηθέντες παρουσιάζεται στο γράφημα 4 που ακολουθεί. Εδώ παρατηρούμε ότι η κατανομή των ερωτηθέντων στα διάφορα τμήματα του Πανεπιστημίου δεν είναι ισομερής. Η μεγάλη πλειοψηφία προέρχεται από τα τμήματα Χρηματοοικονομικής και τραπεζικής διοικητικής και Οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων αγγίζοντας αθροιστικά το ποσοστό 48,6%. Αυτό ουσιαστικά αποτελεί και έναν περιορισμό της έρευνας καθώς θα ήταν προτιμότερο για την αξιοπιστία της έρευνας να υπάρχει καλύτερος καταμερισμός στα τμήματα.

Γράφημα 4. Παρουσίαση των τμημάτων από τα οποία αποφοίτησαν οι συμμετέχοντες στην έρευνα.

Όσον αφορά το έτος εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο είναι άτομα που εισήχθησαν στη σχολή κατά τα έτη 2008-2013. Γεγονός αναμενόμενο αφού η μελέτη αφορά απόφοιτους του Πανεπιστημίου. Αναλυτικά τα στοιχεία φαίνονται στο γράφημα 5 που ακολουθεί.

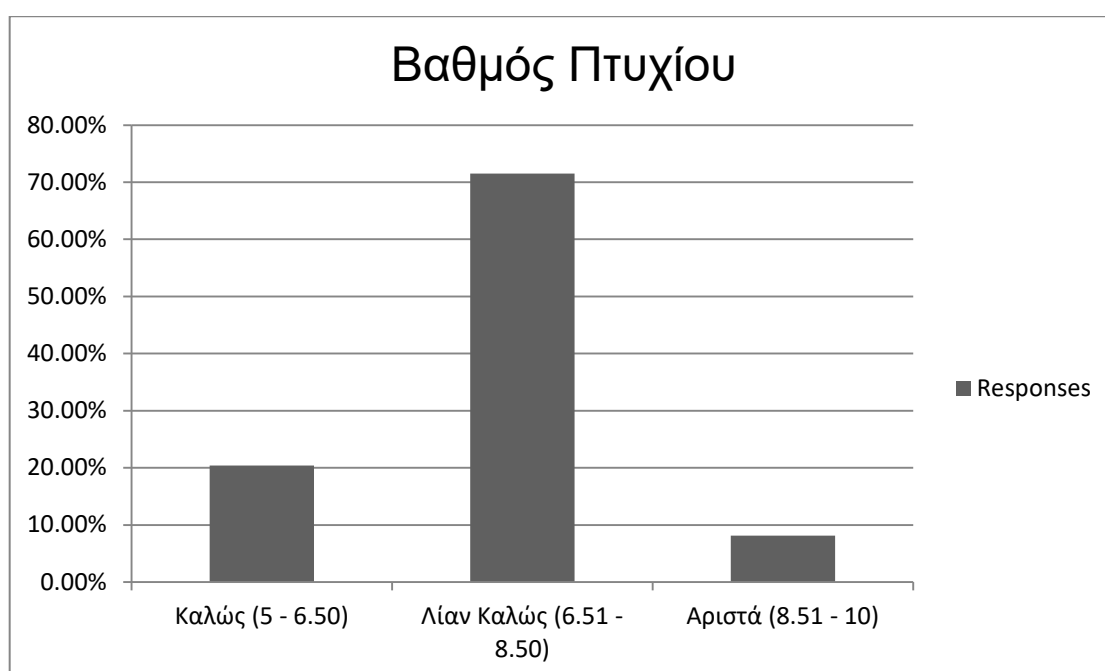
Γράφημα 5. Τα έτη εισαγωγής των ερωτηθέντων στο Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Στο γράφημα 6 που ακολουθεί παρουσιάζονται τα έτη αποφοίτησης των ερωτηθέντων από το Πανεπιστήμιο. Το 81,79% αποφοίτησε κατά τα έτη 2014-2017. Το ποσοστό που αφορά πιο παλιούς απόφοιτους, από το 2011 έως και το 2013 είναι μόνο 18,21%.

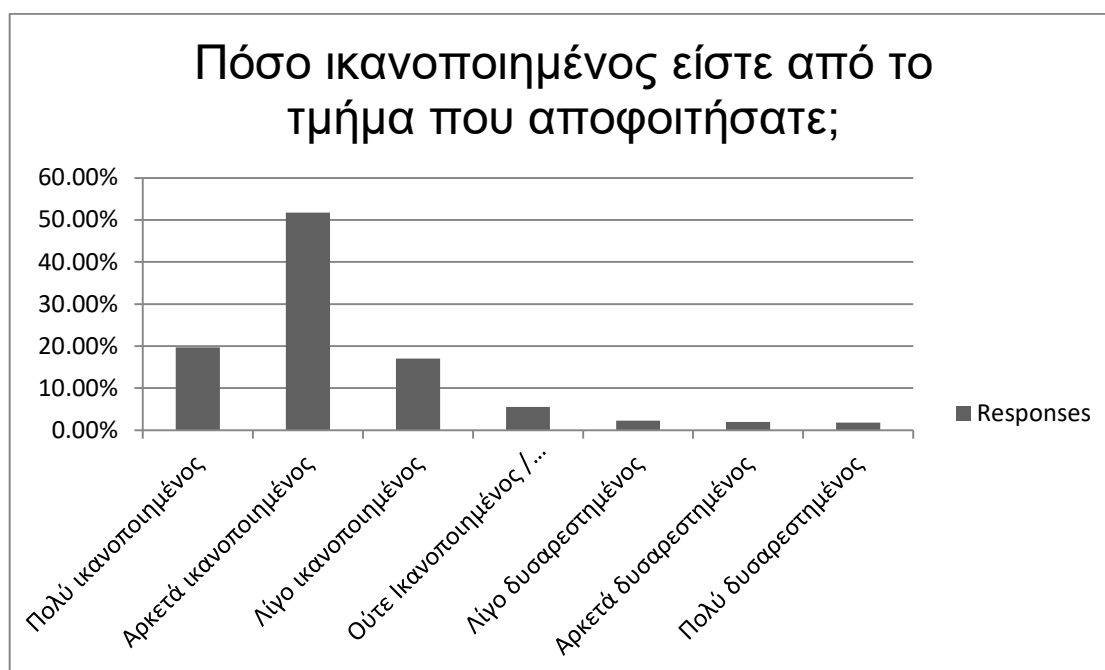
Γράφημα 6. Έτη αποφοίτησης ερωτηθέντων.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 71,51% έχει αποφοιτήσει με βαθμό «Λίαν Καλώς», το 20,39% με βαθμό «Καλώς» και μόνο το 8,10% με βαθμό «Άριστα». Αναλυτική παρουσίαση γίνεται στο γράφημα 7 που ακολουθεί.

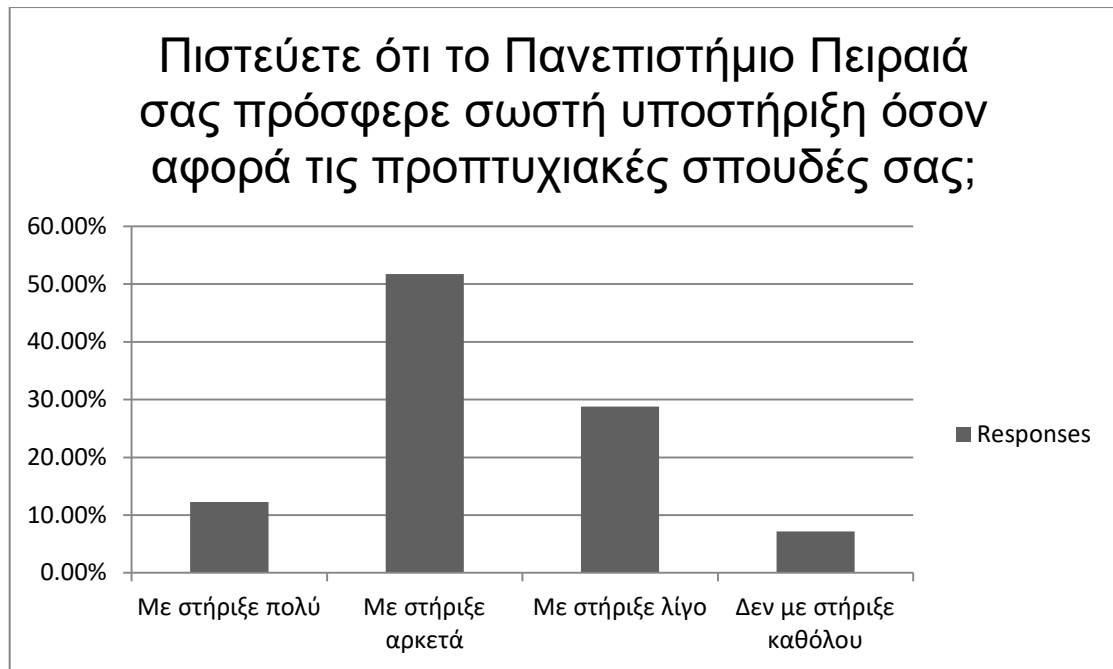
Γράφημα 7. Οι βαθμοί αποφοίτησης των ερωτηθέντων.

Στην ερώτηση σχετικά με το πόσο ικανοποιημένοι είναι από το τμήμα που αποφοίτησαν το 71,45% δήλωσαν αρκετά έως πολύ ικανοποιημένοι. Το 17,04% δήλωσαν λίγο ικανοποιημένοι και μόνο το 5,97% δήλωσαν λίγο έως πολύ δυσαρεστημένοι. Τα στοιχεία εμφανίζονται αναλυτικά στο γράφημα 8 που ακολουθεί.

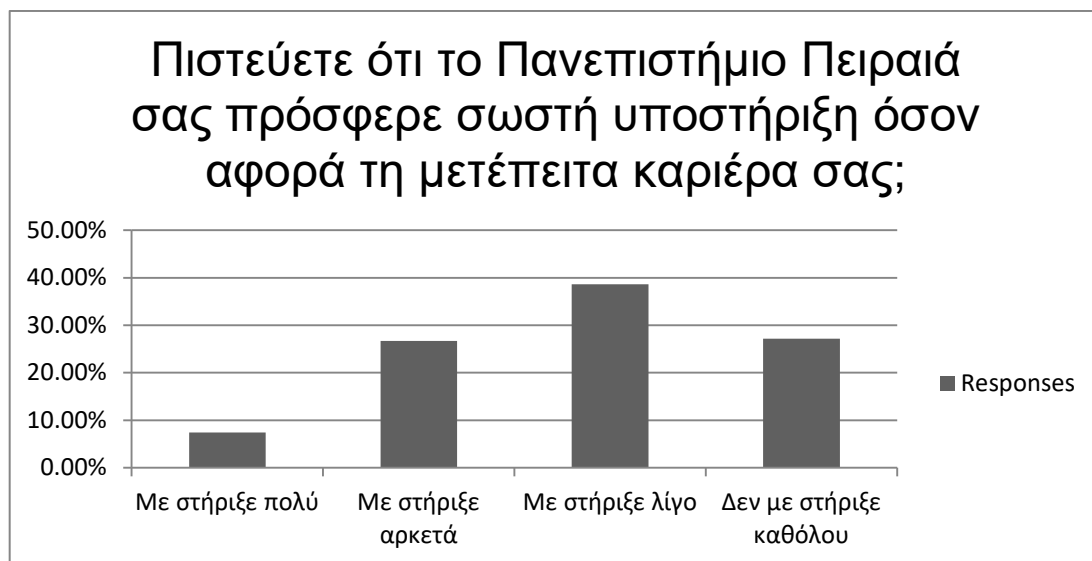
Γράφημα 8. Βαθμός ικανοποίησης αποφοίτων Πανεπιστήμιο.

Στην ερώτηση που αφορά το πόσο το Πανεπιστήμιο στήριξε τους φοιτητές στις προπτυχιακές τους σπουδές το 64,01% θεωρεί ότι στηρίχτηκε αρκετά έως πολύ. Το 28,79% θεωρεί ότι στηρίχτηκε λίγο και το 7,20% καθόλου. Αναλυτικά τα στοιχεία φαίνονται στο γράφημα 9 που ακολουθεί.

Γράφημα 9. Ποσοστά υποστήριξης των φοιτητών από το Πανεπιστήμιο.

Σε αντίθεση με την προηγούμενη ερώτηση, στην ερώτηση αν το Πανεπιστήμιο τους στήριξε στην μετέπειτα καριέρα τους, τα ποσοστά αλλάζουν. Η απάντηση «δεν με στήριξε καθόλου» συγκεντρώνει ποσοστό 27,16% όταν οι απαντήσεις με στήριξε αρκετά έως πολύ συγκεντρώνουν ποσοστό 34,18%. Στο γράφημα 10 που ακολουθεί εμφανίζονται αναλυτικά τα ποσοστά που σχολιάστηκαν.

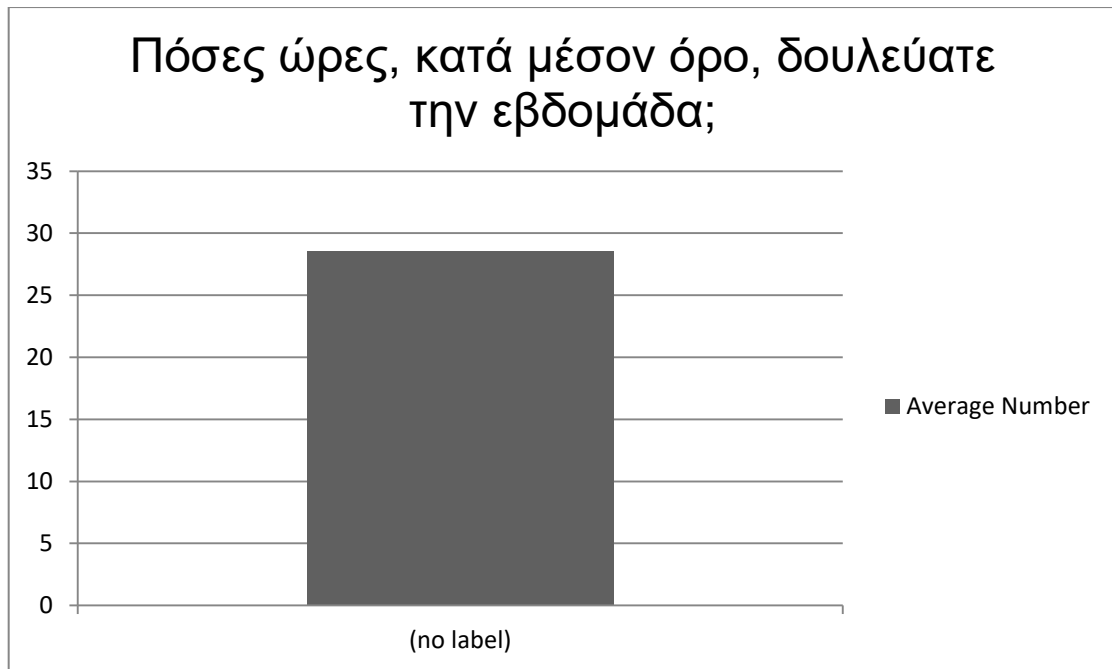
Γράφημα 10. Υποστήριξη φοιτητών από το Πανεπιστήμιο στη μετέπειτα καριέρα τους.

Είναι αρκετά ενδιαφέρον ότι μεγάλο ποσοστό των φοιτητών εργάζονταν κατά την διάρκεια των σπουδών τους, αγγίζοντας το 54,16%. Αν σε αυτό το ποσοστό προστεθεί και ένα ποσοστό 17,6% που απάντησε ότι εργαζόταν περιστασιακά έχουμε ποσοστό 71,76% που αποφοιτώντας διαθέτει ήδη μια σχετική εργασιακή εμπειρία. Αναλυτικά τα στοιχεία εμφανίζονται στο γράφημα 11 που ακολουθεί.

Γράφημα 11. Ποσοστά εργαζομένων φοιτητών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Οι ώρες κατά μέσο όρο των εργαζομένων φοιτητών είναι 28,58. Αριθμός που αποδεικνύει ότι αρκετοί από τους φοιτητές εργάζονταν με πλήρη απασχόληση θεωρούμε ότι στην πλήρη απασχόληση έχουμε 40 ώρες εργασίας εβδομαδιαίως και στην ημιαπασχόληση περίπου 20 ώρες εβδομαδιαίως. Στο γράφημα 12 που ακολουθεί εμφανίζεται το μέσο όρο των ωρών εργασίας των φοιτητών.

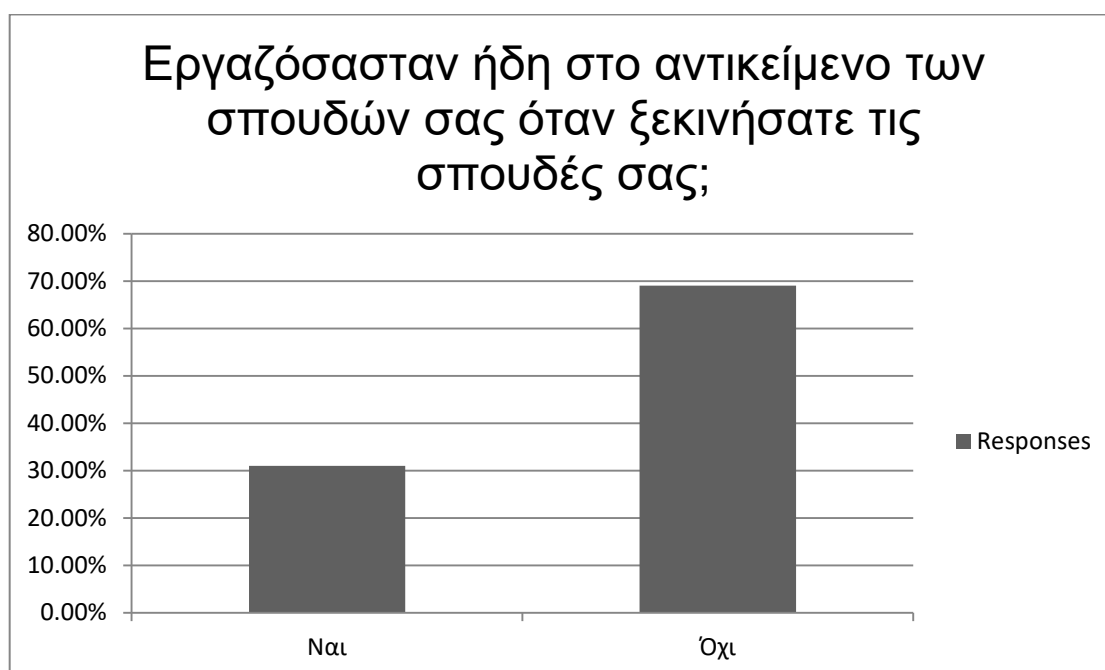
Γράφημα 12. Μέσος όρος των ωρών εργασίας των φοιτητών.

Στην ερώτηση αν η εργασία επηρέασε τις σπουδές τους, το μεγαλύτερο ποσοστό 42,06%, όπως παρουσιάζεται και στο γράφημα 13, απάντησε ότι δεν επηρεάστηκε από την εργασία, το 28,16% πιστεύει ότι βοηθήθηκε με τη σχολή και ένα 22,33% υποστηρίζει ότι επηρεάστηκε αρνητικά.

Γράφημα 13. Επίδραση της εργασίας κατά τη διάρκεια της φοίτησης.

Στην ερώτηση αν εργάζονταν ήδη στο αντικείμενο των σπουδών τους όταν ξεκίνησαν τις σπουδές τους έχουμε ποσοστό 30,98% που απάντησαν ναι. Η απάντηση αυτή σε συνάρτηση με την απάντηση με το ποσοστό 71,76% των φοιτητών που απάντησαν ότι εργάζονταν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, δείχνει ότι οι αποφοιτώντας από το Πανεπιστήμιο, υπάρχουν αρκετοί απόφοιτοι που όχι μόνο έχουν εργασιακή εμπειρία αλλά αυτή σχετίζεται και με το αντικείμενο σπουδών τους. Τα ποσοστά εμφανίζονται στο γράφημα 14.

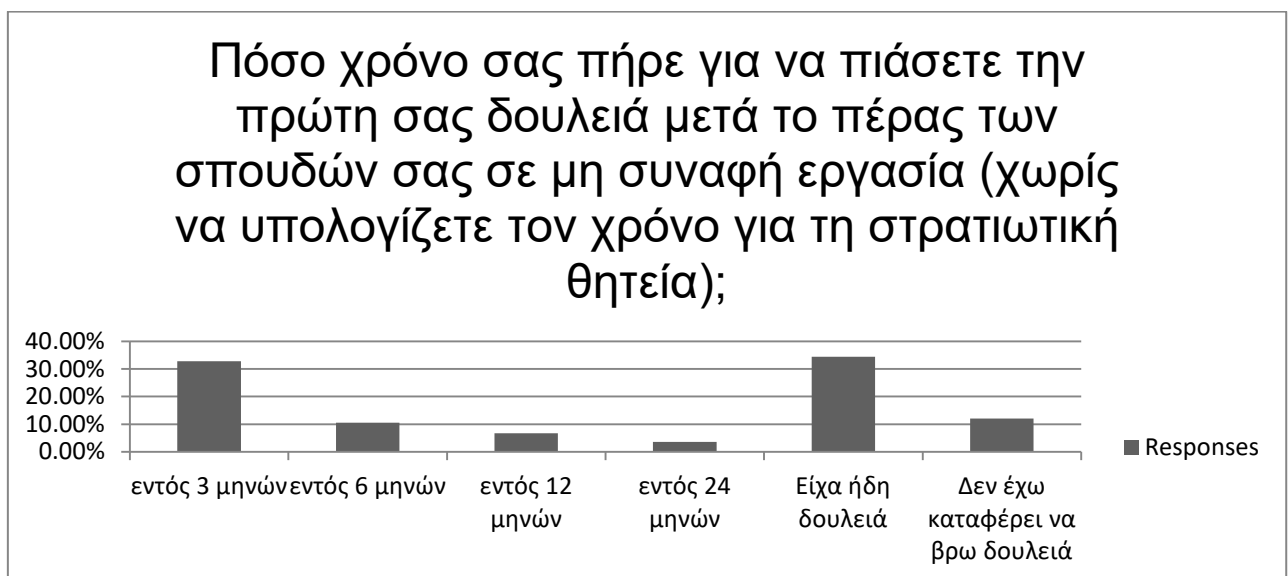
Γράφημα 14. Ποσοστά φοιτητών που εργάζονταν στο αντικείμενο των σπουδών τους, όταν ξεκίνησαν τις σπουδές τους.

Πολλή σημαντική για την έρευνά μας είναι η ερώτηση 19 που αναφέρεται στην τωρινή κατάσταση των αποφοίτων του Πανεπιστημίου Πειραιά. Όπως φαίνεται και στο γράφημα 15 που ακολουθεί το μεγαλύτερο ποσοστό, 69,13% είναι πλήρως εργαζόμενοι. Αν σε αυτό το ποσοστό προστεθούν και οι απαντήσεις που αφορούν τη μερική απασχόληση και όσους εργάζονται και ταυτόχρονα κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές, φτάνουμε το 80,61%. Από το υπόλοιπο 19,39% έχουμε ένα ποσοστό 0,77% που δεν ψάχνει για δουλειά, ποσοστό 5,10% που είναι φαντάροι και το ποσοστό αυτών που πραγματικά είναι άνεργοι, είναι μόνο 8,29%.

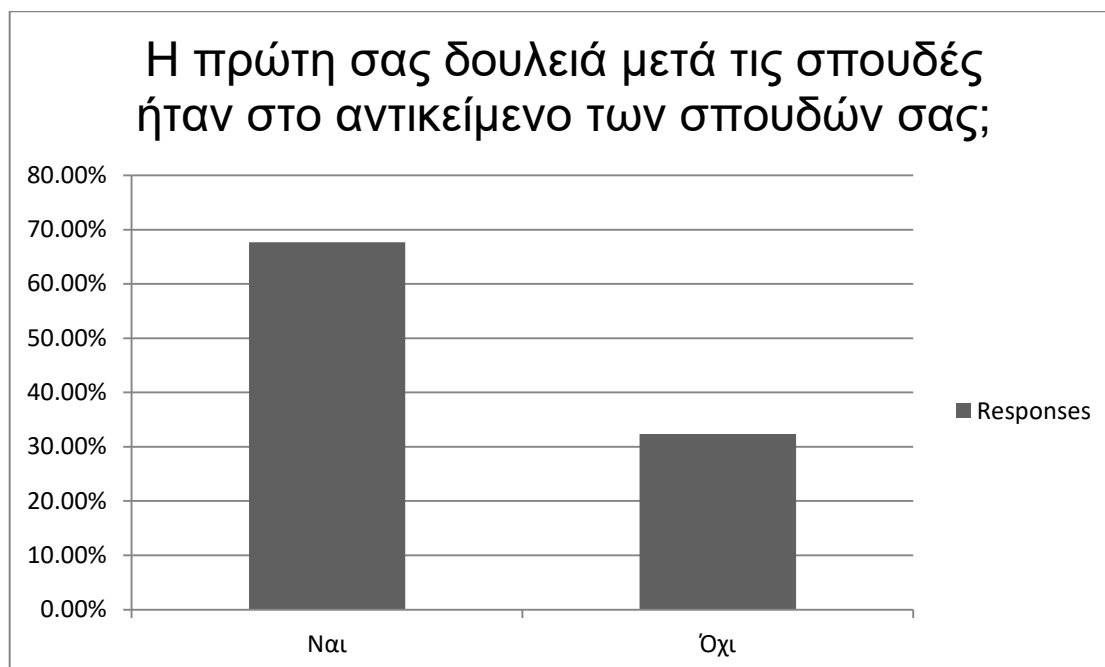
Γράφημα 15. Η τωρινή κατάσταση των αποφοίτων.

Στην επόμενη ερώτηση που αφορά το χρόνο που χρειάστηκαν οι απόφοιτοι για να βρουν την πρώτη τους δουλειά σε μη συναφή εργασία, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, το 84,43% είχε βρει δουλειά μέσα σε 12 μήνες από την αποφοίτηση, το 3,54% χρειάστηκε 2 χρόνια και μόνο το 12,03% δεν κατάφερε να βρει δουλειά εντός της διετίας μετά την αποφοίτηση. Άρα τα στοιχεία είναι ενθαρρυντικά καθώς ένα μικρό ποσοστό, μόλις το 12,03% δεν εργάζεται. Αναλυτικά τα στοιχεία εμφανίζονται στο γράφημα 16.

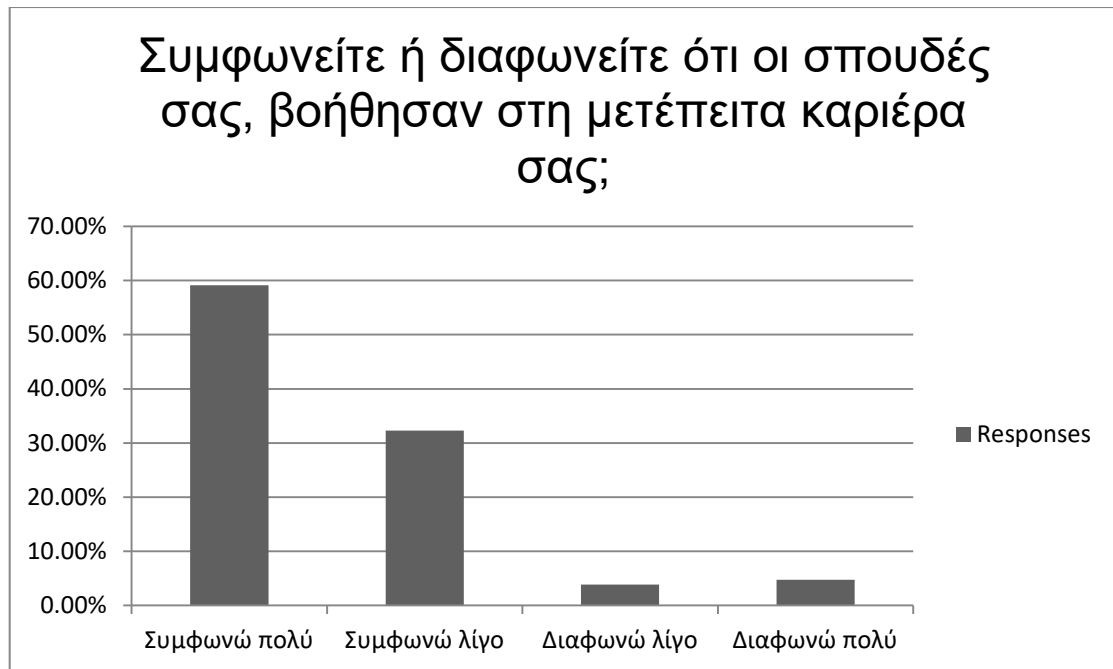
Γράφημα 16. Χρόνος που χρειάστηκαν οι απόφοιτοι προκειμένου να βρουν εργασία.

Επίσης ενθαρρυντικά είναι τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο γράφημα 17 και δείχνουν ότι το 67,68% όχι μόνο βρήκε δουλειά σχετικά σύντομα αλλά η εργασία ήταν σχετική με το αντικείμενο σπουδών των αποφοίτων.

Γράφημα 17. Η εργασία των αποφοίτων σε συναφές με το αντικείμενο σπουδών των αποφοίτων.

Θετική ήταν επίσης η άποψη που εξέφρασαν οι απόφοιτοι για τις σπουδές τους καθώς το 91,39% συμφωνεί λίγο έως πολύ ότι οι σπουδές τους, τους βοήθησαν στην μετέπειτα καριέρα τους, όπως αυτό αντικατοπτρίζεται στο γράφημα 18 που έπεται.

Γράφημα 18. Συμβολή των σπουδών στην μετέπειτα καριέρα των φοιτητών.

Στην ερώτηση 24 που επίσης είναι πολύ σημαντική για την παρούσα εργασία, το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων εξέφρασε την άποψη ότι το πτυχίο τους αποτέλεσε παράγοντα επιτυχίας στην αναζήτηση εργασίας από λίγο έως πολύ σε ποσοστό 93,78%. Όπως φαίνεται και στο γράφημα 19 που ακολουθεί μόνο το 6,22% δεν πιστεύει ότι το πτυχίο συνετέλεσε στην αναζήτηση εργασίας.

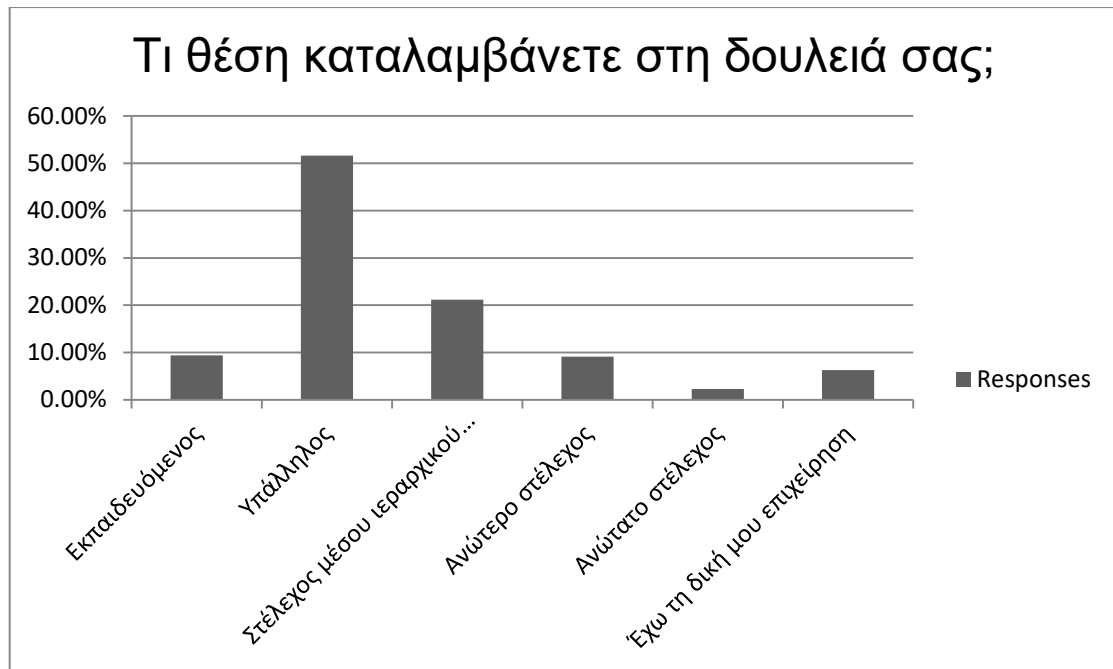
Γράφημα 19. Το πτυχίο παράγοντας επιτυχίας στην αναζήτηση εργασίας.

Δεν είναι μόνο ότι οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου έχουν βρει δουλειά σχετικά σύντομα, ταυτόχρονα έχουν βρει δουλειά στην πλειοψηφία τους, σε συναφές αντικείμενο με το αντικείμενο σπουδών τους. Συγκεκριμένα όπως βλέπουμε και στο γράφημα 20, το 85,91% απασχολείται σε αντικείμενο αρκετά ή λίγο σχετικό με το αντικείμενο σπουδών του.

Γράφημα 20. Τωρινή δουλειά των αποφοίτων σχετική με το αντικείμενο σπουδών τους.

Στην ερώτηση που σχετίζεται με τη θέση εργασίας που κατέχουν στην τωρινή τους δουλειά το μεγαλύτερο ποσοστό, συγκεκριμένα το 51,64%, είναι υπάλληλοι. Το 11,47% είναι ανώτερα ή ανώτατα στελέχη, το 21,7% είναι στελέχη μέσου ιεραρχικού επιπέδου, το 6,28% έχουν δική τους επιχείρηση και μόνο το 9,43% είναι εκπαιδευόμενοι. Με δεδομένο ότι οι συμμετέχοντες είναι πρόσφατα σχετικά αποφοιτήσαντες από τη σχολή, τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο γράφημα 21 είναι ενθαρρυντικά όσον αφορά την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Γράφημα 21. Θέση απασχόλησης των αποφοίτων.

Στην ερώτηση 27 που αφορά τον βαθμό ικανοποίησης των ερωτηθέντων από χαρακτηριστικά της τωρινής εργασίας των αποφοίτων, παρατηρούμε ότι ο μέσος βαθμός ικανοποίησης σε όλα τα επιμέρους χαρακτηριστικά της εργασίας τους κυμαίνεται από 4,22 έως 4,90. Με δεδομένο ότι κατά την επεξεργασία, προκειμένου να ποσοτικοποιηθούν οι παράμετροι αντιστοιχίστηκε, το πολύ δυσαρεστημένος με 1, το αρκετά δυσαρεστημένος με 2, το λίγο δυσαρεστημένος με 3, το λίγο ικανοποιημένος με 4, το αρκετά ικανοποιημένος με 5 και το πολύ ικανοποιημένος με 6, ένα μέσο όρο γύρω από το 4 σημαίνει ότι συνολικά υπάρχει ικανοποίηση. Αναλυτικά τα στοιχεία που αφορούν την ικανοποίηση από τη θέση εργασίας παρουσιάζονται στους πίνακες 5 και 6 που ακολουθούν. Επίσης η τυπική απόκλιση κυμαίνεται από 1,13 έως 1,4, δηλαδή αρκετά χαμηλή.

Statistics

	Πόσο ικανοποιημέ νοι είστε με τη θέση που έχετε σε σχέση με μισθολογικέ ς αμοιβές:	Πόσο ικανοποιημέ νοι είστε σε σχέση με επιπλέον παροχές	Πόσο ικανοποιημέ νοι είστε σε σχέση με παρεχόμενη ασφάλιση	Πόσο ικανοποιημέ νοι είστε σε σχέση με βαθμό ανεξαρτησία ς	Πόσο ικανοποιημέ νοι είστε σε σχέση με εργασιακή σταθερότη α	
N	Valid Missing	722 558	719 561	718 562	722 558	720 560
Mean		4,38	4,22	4,78	4,72	4,82
Std. Deviation		1,226	1,373	1,324	1,132	1,242
Range		5	5	5	5	5

Πίνακας 2. Πίνακας για τη μέση τιμή και τυπική απόκλιση που αφορά την ικανοποίηση των ερωτηθέντων αναφορικά με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της εργασίας τους.

Statistics

	Πόσο ικανοποιημέ νοι είστε σε σχέση με κοινωνική προσφορά	Πόσο ικανοποιημέ νοι είστε σε σχέση με προοπτικές ανέλιξης	Πόσο ικανοποιημένο ι είστε σε σχέση με βαθμό ευθύνης και δικαιοδοσίας	Πόσο ικανοποιημέ νοι είστε σε σχέση με συνθήκες εργασίας	
N	Valid Missing	719 561	718 562	721 559	719 561
Mean		4,36	4,38	4,73	4,90
Std. Deviation		1,283	1,409	1,123	1,168
Range		5	5	5	5

Πίνακας 3. Πίνακας για τη μέση τιμή και τυπική απόκλιση που αφορά την ικανοποίηση των ερωτηθέντων αναφορικά με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της εργασίας τους.

Η επόμενη ερώτηση αφορά λειτουργίες του Πανεπιστημίου και τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών από αυτές. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 7 που ακολουθεί, ο βαθμός ικανοποίησης και εδώ είναι αρκετά υψηλός καθώς βρίσκεται μεταξύ 4,08 και 4,49, εκφράζοντας ικανοποίηση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Statistics

		Πόσο ικανοποιημένοι είστε από την επικοινωνία με τους καθηγητές	Πόσο ικανοποιημένοι είστε από το επίπεδο των εργαστηρίων	Πόσο ικανοποιημένοι είστε από τον εξοπλισμό του πανεπιστημίου
N	Valid	759	757	754
	Missing	521	523	526
Mean		4,49	4,24	4,08
Std. Deviation		1,171	1,272	1,281
Range		5	5	5

Πίνακας 4. Πίνακας που εκφράζει τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών σε σχέση με υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.

Πέρα από το συγκεντρωτικό πίνακα είναι ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι ο βαθμός ικανοποίησης των αποφοίτων από την επικοινωνία τους με τους καθηγητές είναι αρκετά υψηλός καθώς μόνο το 15,2% είναι λίγο έως πολύ δυσαρεστημένο σε αντίθεση με το υπόλοιπο 84,8% που είναι λίγο έως πολύ ικανοποιημένο (Πίνακας 8).

Πόσο ικανοποιημένοι είστε από την επικοινωνία με τους καθηγητές.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
1	26	2,0	3,4	3,4
2	31	2,4	4,1	7,5
3	58	4,5	7,6	15,2
Valid 4	195	15,2	25,7	40,8
5	331	25,9	43,6	84,5
6	118	9,2	15,5	100,0
Total	759	59,3	100,0	
Missing System	520	40,7		
Total	1279	100,0		

Πίνακας 5. Βαθμός ικανοποίησης από την επικοινωνία με τους καθηγητές.

Στην περίπτωση των εργαστηρίων τα πράγματα αλλάζουν. Εδώ έχουμε ένα ποσοστό 34,4% που εκφράζει δυσαρέσκεια λίγο έως πολύ και το υπόλοιπο 65,6% δηλώνει ικανοποιημένο από το επίπεδο των εργαστηρίων λίγο έως πολύ (Πίνακας 9).

Πόσο ικανοποιημένοι είστε από το επίπεδο των εργαστηρίων

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Πολύ δυσαρεστημένος	83	6,5	11,3	11,3
Αρκετά δυσαρεστημένος	68	5,3	9,3	20,6
Λίγο δυσαρεστημένος	101	7,9	13,8	34,4
Λίγο ικανοποιημένος	243	19,0	33,2	67,6
Αρκετά ικανοποιημένος	180	14,1	24,6	92,2
Πολύ ικανοποιημένος	57	4,5	7,8	100,0
Total	732	57,2	100,0	
Missing System	547	42,8		
Total	1279	100,0		

Πίνακας 6. Βαθμός ικανοποίησης από το επίπεδο των εργαστηρίων.

Από το γράφημα 22 που ακολουθεί φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 62,45% δεν έκανε πρακτική άσκηση σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο και μόνο το 37,55% έκανε.

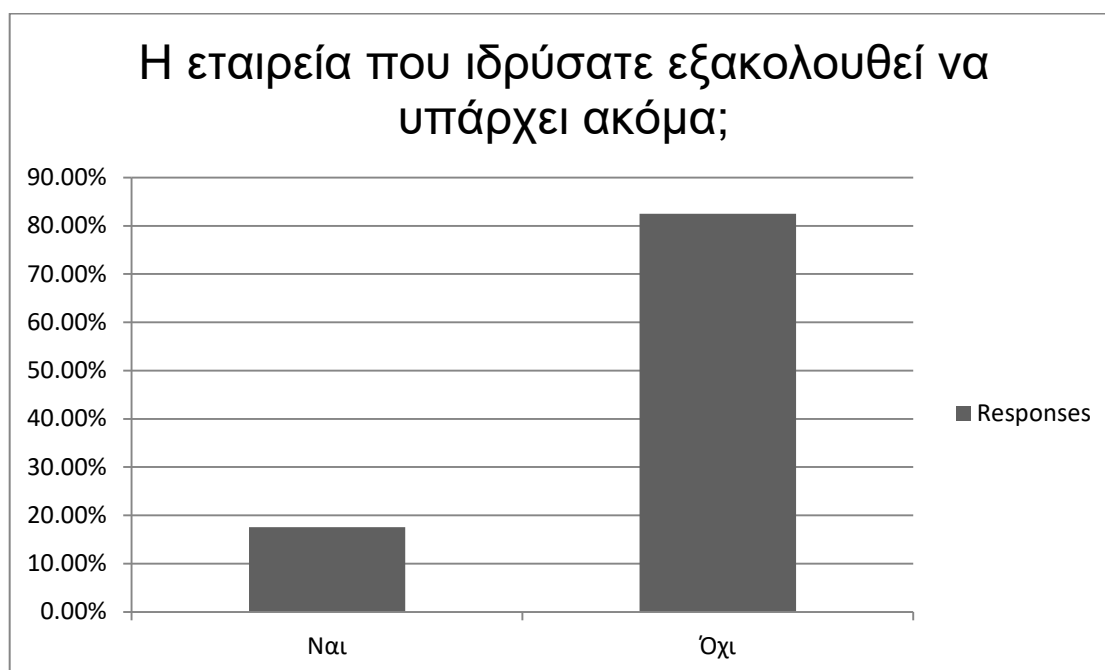
Γράφημα 22. Ποσοστό φοιτητών που έκανε πρακτική άσκηση σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο.

Στην ερώτηση αν έχουν ιδρύσει δική τους επιχείρηση, το 11,36% απάντησε ναι και το 88,64% απάντησε όχι. Ποσοστά κατά ένα μέρος που δικαιολογούνται και από το νεαρό της ηλικίας τους καθώς το δείγμα μας έχει άτομα που αποφοίτησαν σχετικά πρόσφατα (Γράφημα 23).

Γράφημα 23. Ποσοστό αποφοίτων που έχουν ιδρύσει δική τους επιχείρηση.

Η συνέχεια ουσιαστικά της προηγούμενης ερώτησης αφορά το αν η επιχείρηση που ίδρυσαν εξακολουθεί να υπάρχει ακόμα. Όπως φαίνεται και από το γράφημα 24, το μεγαλύτερο ποσοστό, 82,47% απάντησε ότι η εταιρία που ίδρυσε για κάποιους λόγους έκλεισε. Μόνο το 17,53% των επιχειρήσεων που ιδρύθηκαν υπάρχει ακόμα.

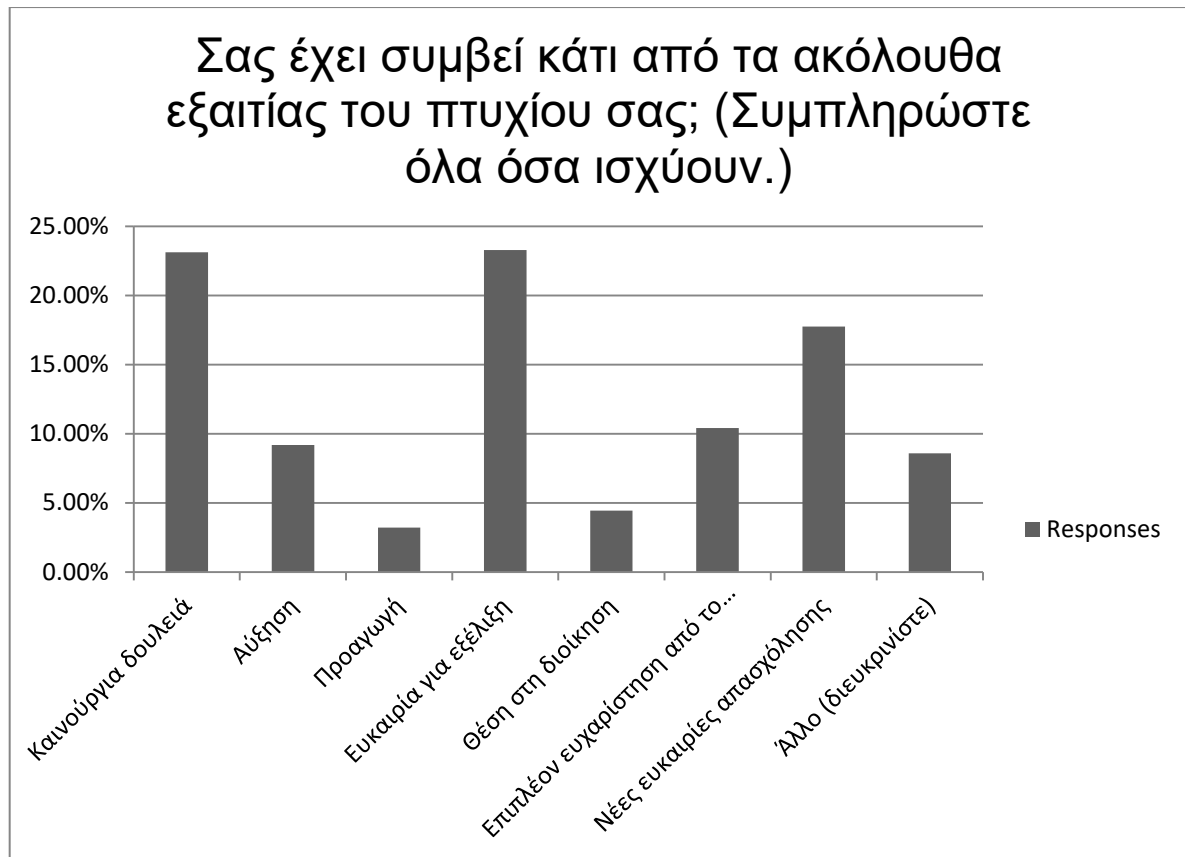
Γράφημα 24. Ποσοστά νεοϊδρυθέντων εταιριών που υπάρχουν ακόμα.

Στην ερώτηση 32, υπάρχουν πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία. Όπως φαίνεται και στο γράφημα 25 καθώς και στον πίνακα 10, εξαιτίας του πτυχίου τους, το 23,1% βρήκε δουλειά, το 23,3% είχε ευκαιρίες για εξέλιξη, το 17,8% είχε νέες ευκαιρίες απασχόλησης, το 10,4% θεωρεί ότι έχει επιπλέον ευχαρίστηση από το αντικείμενο εργασίας, το 4,4% μπορεί να έχει μια θέση στη διοίκηση, το 9,2% μπορεί να πάρει αύξηση και το 3,2% να πάρει προαγωγή.

Σας έχει συμβεί κάτι από τα ακόλουθα εξαιτίας του πτυχίου σας;
(Συμπληρώστε όλα όσα ισχύουν.)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Άλλο	56	4,4	8,6	8,6
Νέες ευκαιρίες απασχόλησης	116	9,1	17,8	26,3
Επιπλέον ευχαρίστηση από το αντικείμενο	68	5,3	10,4	36,8
Valid Θέση στη διοίκηση	29	2,3	4,4	41,2
Ευκαιρία για εξέλιξη	152	11,9	23,3	64,5
Προαγωγή	21	1,6	3,2	67,7
Αύξηση	60	4,7	9,2	76,9
Καινούργια δουλειά	151	11,8	23,1	100,0
Total	653	51,0	100,0	
Missing System	626	49,0		
Total	1279	100,0		

Πίνακας 7. Πλεονεκτήματα από την απόκτηση πτυχίου.

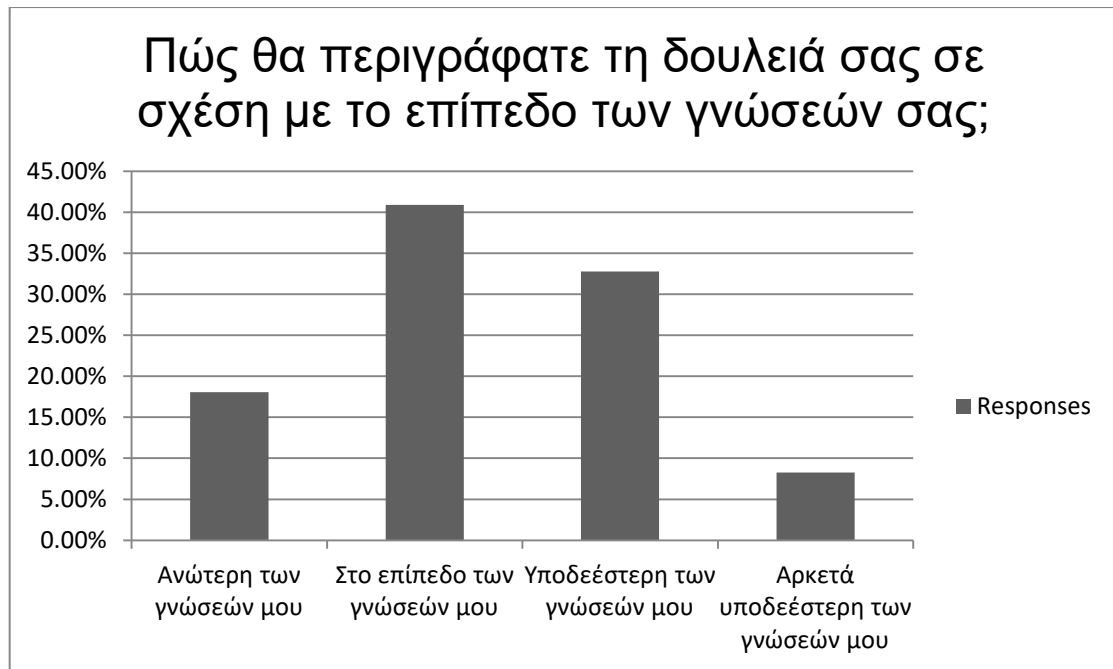
Γράφημα 25. Πλεονεκτήματα από την απόκτηση πτυχίου.

Παρατηρούμε ότι στην ερώτηση που αφορούσε τον τομέα απασχόλησης των αποφοίτων σε ποσοστό 56,81% απαιτούσε την κατοχή πτυχίου. Αν σε αυτό το ποσοστό προστεθεί και το ποσοστό που απαιτούσε μεταπτυχιακό ή διδακτορικό, η κατοχή πτυχίου ήταν απαραίτητη σε ποσοστό 76,12%. Το ποσοστό των εργασιών που δεν απαιτούσε την κατοχή πτυχίου ήταν μόνο 23,89%. Άρα στην πλειοψηφία των θέσεων εργασίας που καταλαμβάνουν οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου, όπως φαίνεται και στο γράφημα 26 που έπεται, απαραίτητο προσόν είναι η κατοχή πτυχίου.

Γράφημα 26. Ελάχιστο πτυχίο που απαιτεί η θέση εργασίας των αποφοίτων.

Στην τελευταία ερώτηση που αφορά τη γνώμη των αποφοίτων όσον αφορά το επίπεδο γνώσεων της θέσης εργασίας που κατέχουν, το 40,9% πιστεύει ότι είναι στο επίπεδο των γνώσεων του, 18,07% θεωρούν ότι είναι ανώτερη των γνώσεων του και το 41,03% θεωρεί ότι είναι υποδεέστερη ή αρκετά υποδεέστερη (Γράφημα 26).

Γράφημα 27. Επίπεδο γνώσεων θέσης εργασίας σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων του ερωτηθέντος.

4.2 Έλεγχος Συσχετίσεων

Εδώ παρουσιάζονται οι συσχετίσεις που έγιναν μεταξύ των μεταβλητών του ερωτηματολογίου και έδωσαν στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα. Οι συσχετίσεις ελέγχθηκαν με χρήση του συντελεστή του Spearman, καθώς δεν ήταν εξασφαλισμένη η κανονικότητα του δείγματος. Έγιναν πολλές συσχετίσεις αλλά είναι ελάχιστες οι μεταβλητές που φαίνεται να συσχετίζονται.

Στον πίνακα 8 που ακολουθεί φαίνεται ότι υπάρχει θετική συσχέτιση ανάμεσα στην ερώτηση αν συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την απόκτηση του πτυχίου και του ιδρύματος στο οποίο συνέχισαν. Άρα ένας απόφοιτος του Πανεπιστημίου Πειραιά αν θέλει να συνεχίσει τις σπουδές του είναι πιο πιθανό να συνεχίσει στο ίδιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, γεγονός που αναδεικνύει την εμπιστοσύνη που εμπνέει το Πανεπιστήμιο.

Correlations

		Πόσο ικανοποιημένος είστε από το τμήμα που αποφοιτήσατε;	Συνεχίσατε τις σπουδές σας μετά την απόκτηση του πτυχίου σας;	Συνεχίσατε τις σπουδές σας στο Πανεπιστήμιο Πειραιά;
Spearman's rho	Πόσο ικανοποιημένος είστε από το τμήμα που αποφοιτήσατε;	Correlation Coefficient	1,000**	,020
		Sig. (2-tailed)	.	,677
		N	425	425
	Συνεχίσατε τις σπουδές σας μετά την απόκτηση του πτυχίου σας;	Correlation Coefficient	,020	1,000
		Sig. (2-tailed)	,677	.
		N	425	1122
	Συνεχίσατε τις σπουδές σας στο Πανεπιστήμιο Πειραιά;	Correlation Coefficient	.	,468**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	414	1005

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Πίνακας 8. Έλεγχος συσχετίσεων μεταξύ της ικανοποίησης που νιώθουν οι απόφοιτοι από τη σχολή και η συνέχιση των σπουδών τους.

Πολλή σημαντική για την παρούσα έρευνα είναι η συσχέτιση που προέκυψε ανάμεσα στην ερώτηση που αφορά την σημερινή κατάσταση των αποφοίτων όσον αφορά την εργασία τους και την συμβολή των σπουδών τους σε αυτή.

Υπάρχει θετική συσχέτιση με συντελεστή $r = 0,598$ και $p < 0.01$ που σημαίνει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στην αποκατάσταση των αποφοίτων σε σχέση με την απόκτηση πτυχίου.

Correlations

			Εργαζόσασταν ήδη στο αντικείμενο των σπουδών σας όταν ξεκινήσατε τις σπουδές σας;	Ποια είναι η τωρινή σας κατάσταση;	Πόσο χρόνο σας πήρε για να πιάσετε την πρώτη σας δουλειά μετά το πέρας των σπουδών σας σε μη συναφή εργασία (χωρίς να υπολογίζετε τον χρόνο για τη στρατιωτική θητεία);	Συμφωνείτε ή διαφωνείτε ότι οι σπουδές σας, βοήθησαν στη μετέπειτα καριέρα σας;
Spearman's rho	Εργαζόσασταν ήδη στο αντικείμενο των σπουδών σας όταν ξεκινήσατε τις σπουδές σας;	Correlation Coefficient	1,000	,055**	,016	,017
		Sig. (2-tailed)	.	,137	,659	,654
		N	878	724	735	729
	Ποια είναι η τωρινή σας κατάσταση;	Correlation Coefficient	,055**	1,000**	-,116**	,598**
		Sig. (2-tailed)	,137	.	,001	,000
		N	724	772	772	769
	Πόσο χρόνο σας πήρε για να πιάσετε την πρώτη σας δουλειά	Correlation Coefficient	,016	-,116**	1,000	-,100**
		Sig. (2-tailed)	,659	,001	.	,005

μετά το πέρας των σπουδών σας σε μη συναφή εργασία (χωρίς να υπολογίζετε τον χρόνο για τη στρατιωτική θητεία);	N	735	772	790	778
Συμφωνείτε ή διαφωνείτε ότι οι σπουδές σας, βοήθησαν στη μετέπειτα καριέρα σας;	Correlation Coefficient	,017	,598**	-,100**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,654	,000	,005	.
	N	729	769	778	778

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Πίνακας 9. Έλεγχος συσχετίσεων ανάμεσα στην ερώτηση που αφορά την σημερινή κατάσταση των αποφοίτων, την εργασία τους και την συμβολή των σπουδών τους σε αυτή.

Σύμφωνα με τον πίνακα 10 υπάρχει θετική συσχέτιση ανάμεσα στην ικανοποίηση που νιώθουν οι απόφοιτοι από την θέση εργασίας που κατέχουν και τις επιπλέον παροχές που αυτή τους προσφέρει σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 καθώς ο συντελεστής έχει τιμή $r = 0,635$ και $p < 0.01$ Από τον ίδιο πίνακα προκύπτει ότι υπάρχει ασθενής θετική συσχέτιση ανάμεσα στην ικανοποίηση από τη θέση εργασίας και τις προοπτικές εξέλιξης που αυτή προσφέρει με συντελεστή $r = 0.460$ και $p < 0.01$. Επομένως η ικανοποίηση που εκφράζουν οι απόφοιτοι για την θέση εργασίας που κατέχουν σχετίζεται με τις παροχές που έχουν και τις προοπτικές εξέλιξης.

Correlations

			Πόσο ικανοποιημένοι είστε με τη θέση που έχετε σε σχέση με μισθολογικές αμοιβές:	Πόσο ικανοποιημένοι είστε σε σχέση με προοπτικές ανέλιξης	Πόσο ικανοποιημένοι είστε σε σχέση με συνθήκες εργασίας	Πόσο ικανοποιημένοι είστε σε σχέση με βαθμό ευθύνης	Πόσο ικανοποιημένοι είστε σε σχέση με επιπλέον παροχές
Spearman's rho	Πόσο ικανοποιημένοι είστε με τη θέση που έχετε σε σχέση με μισθολογικές αμοιβές:	Correlation Coefficient	,147**	,460**	,378**	,423**	,635**
		Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000
		N	719	716	718	720	718
	Πόσο ικανοποιημένοι είστε σε σχέση με προοπτικές εξέλιξης	Correlation Coefficient	,460**	1,000**	,389**	,359**	,590**
		Sig. (2-tailed)	,000	.	,000	,000	,000
		N	716	718	715	717	716
	Πόσο ικανοποιημένοι είστε σε σχέση με συνθήκες εργασίας	Correlation Coefficient	,378**	,389**	1,000	,489**	,451**
		Sig. (2-tailed)	,000	,000	.	,000	,000
		N	718	715	719	719	716
	Πόσο ικανοποιημένοι είστε σε σχέση με βαθμό ευθύνης	Correlation Coefficient	,423**	,359**	,489**	1,000**	,444**
		Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	.	,000
		N	720	717	719	722	718
Πόσο ικανοποιημένοι είστε σε σχέση με επιπλέον παροχές	Correlation Coefficient	,635**	,590**	,451**	,444**	1,000	
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	.	
	N	718	716	716	718	719	

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Πίνακας 10. Έλεγχος συσχετίσεων ανάμεσα στην ικανοποίηση που νιώθουν οι απόφοιτοι από την θέση εργασίας που κατέχουν και τις επιπλέον παροχές που αυτή τους προσφέρει.

4.3 Αποτελέσματα Έρευνας

Τα αποτελέσματα από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων είναι πολύ ενθαρρυντικά για το επίπεδο εκπαίδευσης των ΑΕΙ της χώρας, πάντα λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που προκύπτουν από την ίδια την έρευνα καθώς μπορεί να έχουμε ένα αρκετά μεγάλο δείγμα, αλλά προέρχεται αποκλειστικά από το Πανεπιστήμιο Πειραιά. Η έρευνά μας θα μπορούσε να δώσει το κίνητρο να πραγματοποιηθούν αντίστοιχες έρευνες και σε άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και να συγκριθούν τα αποτελέσματα.

Τα βασικότερα αποτελέσματα της έρευνας είναι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων, 71,51%, έχει αποφοιτήσει με βαθμό «Λίαν Καλώς», στοιχείο που αποδεικνύει το ενδιαφέρον που δείχνουν οι φοιτητές για την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Αναφορικά με την ικανοποίηση που εκφράζουν για το τμήμα από το οποίο αποφοίτησαν, το 71,45% δήλωσαν αρκετά έως πολύ ικανοποιημένοι, γεγονός που έρχεται να στηρίξει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων σπουδών των σχολών.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό, 64,01% εκφράζει την άποψη ότι το Πανεπιστήμιο στήριξε τους φοιτητές στις προπτυχιακές τους σπουδές αρκετά έως πολύ.
- Είναι αρκετά ενδιαφέρον ότι μεγάλο ποσοστό των φοιτητών εργάζονταν κατά την διάρκεια των σπουδών τους, αγγίζοντας το 54,16%. Αν σε αυτό το ποσοστό προστεθεί και ένα ποσοστό 17,6% που απάντησε ότι εργαζόταν περιστασιακά έχουμε ποσοστό 71,76% που αποφοιτώντας διαθέτει ήδη μια σχετική εργασιακή εμπειρία.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό, 69,13% των ερωτηθέντων είναι πλήρως εργαζόμενοι. Αν σε αυτό το ποσοστό προστεθούν και οι απαντήσεις που αφορούν τη μερική απασχόληση και όσους εργάζονται και ταυτόχρονα κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές, φτάνουμε το 80,61%. Από το υπόλοιπο 19,39% έχουμε ένα ποσοστό 0,77% που δεν ψάχνει για δουλειά, ποσοστό 5,10% που είναι φαντάρτοι και το ποσοστό αυτών που πραγματικά είναι άνεργοι, είναι μόνο 8,29%.

- Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, το 84,43% είχε βρει δουλειά μέσα σε 12 μήνες από την αποφοίτηση, το 3,54% χρειάστηκε 2 χρόνια και μόνο το 12,03% δεν κατάφερε να βρει δουλειά εντός της διετίας μετά την αποφοίτηση. Άρα τα στοιχεία είναι ενθαρρυντικά καθώς ένα μικρό ποσοστό, μόλις το 12,03% δεν εργάζεται.
- Θετική ήταν επίσης η άποψη που εξέφρασαν οι απόφοιτοι για τις σπουδές τους, καθώς το 91,39% συμφωνεί λίγο έως πολύ ότι οι σπουδές τους, τους βοήθησαν στην μετέπειτα καριέρα τους.
- Το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων εξέφρασε την άποψη ότι το πτυχίο τους αποτέλεσε παράγοντα επιτυχίας στην αναζήτηση εργασίας από λίγο έως πολύ σε ποσοστό 93,78%.
- Μεγάλα επίσης είναι τα ποσοστά που συγκεντρώνονται και αφορούν την ικανοποίηση των αποφοίτων από την λειτουργία της σχολής. Ο βαθμός ικανοποίησης των αποφοίτων από την επικοινωνία τους με τους καθηγητές είναι αρκετά υψηλός καθώς μόνο το 15,2% είναι λίγο έως πολύ δυσαρεστημένο σε αντίθεση με το υπόλοιπο 84,8% που είναι λίγο έως πολύ ικανοποιημένο.
- Σημαντικές επίσης είναι οι απόψεις που εκφράζουν οι απόφοιτοι θεωρώντας ότι εξαιτίας του πτυχίου τους, το 23,1% βρήκε δουλειά, το 23,3% είχε ευκαιρίες για εξέλιξη, το 17,8% είχε νέες ευκαιρίες απασχόλησης, το 10,4% θεωρεί ότι έχει επιπλέον ευχαρίστηση από το αντικείμενο εργασίας, το 4,4% μπορεί να έχει μια θέση στη διοίκηση, το 9,2% μπορεί να πάρει αύξηση και το 3,2% να πάρει προαγωγή. Πιστεύουν και εκφράζουν την άποψη ότι το πτυχίο είναι εφόδιο στην καριέρα τους.
- Χωρίς πτυχίο άλλωστε ενδεχομένως δεν θα είχαν δουλειά ή τουλάχιστον όχι τόσο καλή όσο αυτή που έχουν, καθώς σε ποσοστό 56,81% οι απόφοιτοι απαντούν ότι η θέση εργασίας που κατέχουν απαιτούσε την κατοχή πτυχίου. Αν σε αυτό το ποσοστό προστεθεί και το ποσοστό των θέσεων που απαιτούσε μεταπτυχιακό ή διδακτορικό, η κατοχή πτυχίου ήταν απαραίτητη σε ποσοστό 76,12%. Το ποσοστό των εργασιών που δεν απαιτούσε την κατοχή πτυχίου ήταν μόνο 23,89%. Άρα στην πλειοψηφία των θέσεων εργασίας που καταλαμβάνουν οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου, απαραίτητο προσόν είναι η κατοχή πτυχίου.

- Όσον αφορά το συσχετισμό της θέσης εργασίας και του επίπεδου γνώσεων που κατέχουν, το 40,9% πιστεύει ότι είναι στο επίπεδο των γνώσεων του, το 18,07% θεωρούν ότι είναι ανώτερη των γνώσεων του και το 41,03% θεωρεί ότι είναι υποδεέστερη ή αρκετά υποδεέστερη, γεγονός όμως που μπορεί να αποδοθεί στο νεαρό της ηλικίας τους.
- Επίσης, φαίνεται ότι υπάρχει θετική συσχέτιση ανάμεσα στην ερώτηση αν συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την απόκτηση του πτυχίου και του ιδρύματος στο οποίο συνέχισαν. Άρα ένας απόφοιτος του Πανεπιστημίου Πειραιά αν θέλει να συνεχίσει τις σπουδές του είναι πιο πιθανό να συνεχίσει στο ίδιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, γεγονός που αναδεικνύει την εμπιστοσύνη που εμπνέει το Πανεπιστήμιο.
- Πολλή σημαντική για την παρούσα έρευνα είναι η συσχέτιση που προέκυψε ανάμεσα στην ερώτηση που αφορά την σημερινή κατάσταση των αποφοίτων όσον αφορά την εργασία τους και την συμβολή των σπουδών τους σε αυτή. Υπάρχει θετική συσχέτιση με συντελεστή $r = 0,598$ και $p < 0.01$ που σημαίνει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στην αποκατάσταση των αποφοίτων σε σχέση με την απόκτηση πτυχίου. Είναι ένα ακόμα στοιχείο που ενισχύει την υπόθεση ότι η κατοχή βοηθάει στην εύρεση εργασίας.
- Επίσης η ικανοποίηση που νιώθουν οι απόφοιτοι από την θέση εργασίας που κατέχουν σχετίζεται με τις επιπλέον παροχές που αυτή τους προσφέρει όπως και από τις προοπτικές εξέλιξης που αυτή τους προσφέρει.

Κεφάλαιο 5

Επίλογος

Συμπεράσματα

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να διερευνηθεί αν οι νέοι πτυχιούχοι έχουν τα κατάλληλα εφόδια όχι μόνο για να μπορέσουν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας αλλά και για να μπορέσουν να βοηθήσουν τη χώρα να ανακάμψει. Η χώρα για να μπορέσει να ορθοποδήσει χρειάζεται να επενδύσει στην καινοτομία και στη τεχνολογία. Επομένως χρειάζεται ανθρώπινο δυναμικό που να μπορεί να δημιουργήσει και να διαχειριστεί την πληθώρα των τεχνολογικών εφαρμογών και των δυνατοτήτων γενικότερα που υπάρχουν.

Βασικός σκοπός της έρευνας ήταν να ερευνηθεί αν η εκπαίδευση που παρέχουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας καλύπτουν τις ανάγκες της αγοράς. Μέσα από την έρευνα να εντοπιστεί η συσχέτιση της εκπαίδευσης που παρέχουν τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Σύμφωνα λοιπόν με τα αποτελέσματα της έρευνας το επίπεδο εκπαίδευσης των ανώτατων ιδρυμάτων είναι ικανοποιητικό, όπως αυτό εκφράζεται μέσα από την ικανοποίηση που εκφράζουν οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Πειραιά. Οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Πειραιά αποτελούν ένα δυναμικό τμήμα της επιστημονικής κοινότητας και της κοινωνίας, έχουν καλές προπτυχιακές σπουδές με βάση τον βαθμό ικανοποίησης που εκφράζουν. Ένα στοιχείο που ενισχύει την άποψή τους είναι ότι συνεχίζουν σε σημαντικό βαθμό τις μεταπτυχιακές σπουδές στο ίδιο Πανεπιστημιακό ίδρυμα. Έχουν καλή και σχετικά γρήγορη επαγγελματική αποκατάσταση και προοπτικές σε σχέση με τα δυσμενή πλαίσια της οικονομικής και εργασιακής κατάστασης της χώρας.

Σύμφωνα με την έρευνα, το μεγαλύτερο ποσοστό, 69,13% των ερωτηθέντων είναι πλήρως εργαζόμενοι. Αν σε αυτό το ποσοστό προστεθούν και οι απαντήσεις που αφορούν τη μερική απασχόληση και όσους εργάζονται και ταυτόχρονα κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές, φτάνουμε το 80,61%. Από το υπόλοιπο 19,39% έχουμε ένα ποσοστό 0,77% που δεν ψάχνει για δουλειά, ποσοστό 5,10% που είναι φαντάροι και το ποσοστό αυτών που πραγματικά είναι άνεργοι, είναι μόνο 8,29%. Ουσιαστικά λοιπόν, το πραγματικό ποσοστό, δηλαδή των ατόμων που ψάχνουν αλλά δεν μπορούν να βρουν δουλειά περιορίζεται στο 8,29%. Το ποσοστό αυτό είναι αισθητά χαμηλότερο από τα ποσοστά που εκφράζουν την ανεργία των πτυχιούχων σε πανελλήνια κλίμακα. Εδώ λοιπόν, ενδέχεται να υπεισέρχεται ο παράγοντας που αφορά τον τομέα σπουδών, καθώς η έρευνά μας περιορίζεται σε συγκεκριμένο πανεπιστημιακό ίδρυμα με τμήματα, που αφορούν κυρίως κοινωνικές-οικονομικές σπουδές.

Με δεδομένο όμως ότι τα ποσοστά ανεργίας που αφορούσαν το συνολικό πληθυσμό, σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑ.Τ. για το Δ' τρίμηνο του 2018, ήταν 18,6%, το ποσοστό 8,29% που αφορά τους απόφοιτους του Πανεπιστημίου, είναι πολύ χαμηλότερο. Αν σε αυτά τα στοιχεία συμπληρώσουμε ότι οι απόφοιτοι σε ποσοστό 84,43% έχουν βρει δουλειά μέσα σε ένα διάστημα 12 μηνών από την αποφοίτηση, οι κάτοχοι πτυχίων έχουν πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες να βρουν δουλειά.

Οι ίδιοι οι απόφοιτοι θεωρούν σε ποσοστό 91,39% λίγο έως πολύ ότι οι σπουδές τους, τους βοήθησαν στην μετέπειτα καριέρα τους και σε ποσοστό 93,78% εξέφρασαν την άποψη ότι το πτυχίο τους αποτέλεσε παράγοντα επιτυχίας στην αναζήτηση εργασίας από λίγο έως πολύ σε ποσοστό 93,78%.

Επαγγέλματα και αντίστοιχα επιστημονικά πεδία με θετικά ισοζύγια υπάρχουν σε όλες τις επιστημονικές κατηγορίες, με εξαίρεση ίσως τις θεωρητικές επιστημονικές κατηγορίες όπως Φιλοσοφία και κοινωνιολογία. Τα επαγγέλματα με τις καλύτερες προοπτικές φαίνεται να συγκεντρώνονται στον Πολυτεχνικό και Οικονομικό κύκλο σπουδών, ενώ οι θετικές επιστήμες έχουν αναδείξει νέα επιστημονικά πεδία με ικανοποιητικές προοπτικές. Από την άλλη πλευρά, δεν έχουν όλοι οι απόφοιτοι του Πολυτεχνικού και Οικονομικού κύκλου το ίδιο καλές ευκαιρίες, καθώς οι

προοπτικές τους επηρεάζονται τόσο από το συγκεκριμένο αντικείμενο σπουδών όσο και από το συγκεκριμένο τμήμα.

Όλα τα στατιστικά στοιχεία αποδεικνύουν ότι οι απόφοιτοι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης έχουν καλύτερες προοπτικές στην αγορά εργασίας. Δείχνουν επίσης ότι το γενικό ισοζύγιο είναι απασχόλησης είναι θετικό για τους απόφοιτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σε ορισμένους μάλιστα τομείς υπάρχει εξαιρετικά υψηλή ζήτηση που δεν καλύπτεται από τη διαθέσιμη προσφορά. Άρα μια πρώτη πρόταση που αβίαστα απορρέει από την ανάλυση είναι η ανάγκη ενίσχυσης της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης με νέα τμήματα που αποδεδειγμένα παρέχουν εκπαίδευση σε τομείς αιχμής.

Κάποιοι κλάδοι χαρακτηρίζονται από υπερπροσφορά εργασίας και ευθύνονται σε σημαντικό βαθμό για το πρόβλημα της ανεργίας των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι μελέτες της αγοράς εργασίας έδειξαν ότι πολλά πανεπιστημιακά τμήματα απευθύνονται σε μια κορεσμένη αγορά, εξαρτώμενη ενδεχομένως από το Δημόσιο τομέα, χωρίς δυνατότητα απορρόφησης των αποφοίτων τους. Το πρόβλημα είναι σύνθετο και εξαρτάται τόσο από την πολιτεία, η οποία ορίζει τους αριθμούς των εισακτέων, όσο και από τα πανεπιστήμια, τα οποία θα πρέπει να επεξεργαστούν μια στρατηγική ενσωμάτωσης των αποφοίτων τους στην αγορά εργασίας.

Οι συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια και αφορούν την αγορά εργασίας, περιορίζουν σημαντικά την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και την απόδοση της δημόσιας επένδυσης στην εκπαίδευση. Απαιτούν λοιπόν την άμεση παρέμβαση των αρμοδίων φορέων για τη βελτίωση τους. Η οικοδόμηση ενός νέου παραγωγικού προτύπου, διεθνώς ανταγωνιστικού, με ευρωπαϊκό προσανατολισμό, ειδικά σε συνθήκες έντονων τεχνολογικών μετασχηματισμών, δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς ριζικές αλλαγές και στο εκπαιδευτικό σύστημα, δηλαδή στο κομμάτι της προσφοράς δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας.

Η επανεκπαίδευση ενδεχομένως των ανέργων αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα βοηθούσε στην επανένταξη τους στην αγορά εργασίας. Η πρόκληση της αποκατάστασης της ρήξης και άμεσης επανασύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τις ανάγκες της οικοδόμησης ενός νέου βιώσιμου παραγωγικού προτύπου συνδέεται στενά με την πρόκληση της οικοδόμησης ενός εξωστρεφούς και ευέλικτου εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες, που να αλληλεπιδρά λιγότερο με το κεντρικό κράτος και περισσότερο με το οικονομικό, κοινωνικό και τοπικό του περιβάλλον, και μπορεί ευκολότερα να αλλάζει και να προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι η κατοχή πτυχίου αποτελεί, αναμφισβήτητα, εφόδιο εύρεσης εργασίας. Η οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα την τελευταία δεκαετία δεν θα μπορούσε να μην επηρεάσει και τους απόφοιτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα ποσοστά ανεργίας που συναντάμε στις τάξεις των πτυχιούχων θα μπορούσαν να περιοριστούν δραστικά με την εφαρμογή των κατάλληλων στρατηγικών όπως για παράδειγμα την αύξηση των εισακτέων σε τμήματα που έχουν καλύτερη επαγγελματική αποκατάσταση. Αυτό άλλωστε αποδεικνύει και η μελέτη περίπτωσης του Πανεπιστημίου Πειραιά καθώς οι απόφοιτοι του παρουσιάζουν χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας σε σχέση με την ανεργία πτυχιούχων της επικράτειας.

Παράρτημα Α

Ερωτηματολόγιο

Σας προσκαλούμε να συμμετέχετε στην καθιερωμένη Έρευνα Επαγγελματικής Πορείας των Αποφοίτων του Πανεπιστημίου Πειραιώς, συμπληρώνοντας το ακόλουθο ερωτηματολόγιο. Η έρευνα διεξάγεται από το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πειραιώς και στόχος της είναι η συλλογή στοιχείων που θα ενισχύσουν: (α) τη διαμόρφωση αξιόπιστων συμπερασμάτων αναφορικά με το βαθμό και την ποιότητα επαγγελματικής ένταξης των πτυχιούχων του Πανεπιστημίου, την επαγγελματική και γεωγραφική κινητικότητα του πληθυσμού των αποφοίτων και τη σχέση προσφοράς και ζήτησης στους διάφορους επαγγελματικούς τομείς και κλάδους, (β) την απόκτηση καλύτερης εικόνας αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας μετάβασης και των προβλημάτων επαγγελματικής ένταξης των πτυχιούχων, (γ) την ανάπτυξη ενός μηχανισμού ενημέρωσης και στήριξης των φοιτητών από παλαιότερους αποφοίτους του Πανεπιστημίου μας, (δ) τον εμπλουτισμό της βάσης δεδομένων των αποφοίτων του Γραφείου Διασύνδεσης.

Το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πειραιώς διαχειρίζεται και επεξεργάζεται τα προσωπικά στοιχεία που περιέχονται στο ερωτηματολόγιο με απόλυτη σοβαρότητα και εχεμύθεια. Τα στοιχεία αυτά θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς της έρευνας και δε θα υπάρξει καμία ταυτοποίηση ατόμων και στοιχείων, σε οποιαδήποτε συμπεράσματα προκύψουν από την έρευνα αυτή.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την πολύτιμη συμβολή σας στην επιτυχή ολοκλήρωση της έρευνας και σας διαβεβαιώνουμε ότι το Γραφείο Διασύνδεσης θα είναι πάντα στη διάθεσή σας.

Ερωτήσεις

1. Φύλο:

Γυναίκα

Άνδρας

2. Χώρα γέννησης:

• Ελλάδα

• Άλλη: (Συμπληρώστε Χώρα):.....

3. Από ποιο τμήμα του Πανεπιστημίου Πειραιά αποφοιτήσατε;

ο Οικονομικής Επιστήμης

ο Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

ο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

ο Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής

ο Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης

ο Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας

ο Ναυτιλιακών Σπουδών

ο Πληροφορικής

ο Ψηφιακών Συστημάτων

4. Έτος εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο Πειραιά;

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

2015

2016

5. Έτος αποφοίτησης;

2011

2012

2013

2014

2015

2016

2017

6. Βαθμός Πτυχίου;

Καλώς (5-6,5)

Λίαν Καλώς (6,51-8,5)

Άριστα (8,51-10)

7. Πόσο ικανοποιημένος είστε από το τμήμα που αποφοιτήσατε;

Πολύ ικανοποιημένος

Αρκετά ικανοποιημένος

Λίγο ικανοποιημένος

Ούτε Ικανοποιημένος/ούτε δυσαρεστημένος

Λίγο δυσαρεστημένος

Αρκετά δυσαρεστημένος

Πολύ δυσαρεστημένος

8. Πιστεύετε ότι το Πανεπιστήμιο Πειραιά σας πρόσφερε σωστή υποστήριξη όσον αφορά τις προπτυχιακές σπουδές σας;

Με στήριξε πολύ

Με στήριξε αρκετά

Με στήριξε λίγο

Δε με στήριξε καθόλου

9. Πιστεύετε ότι το Πανεπιστήμιο Πειραιά σας πρόσφερε σωστή υποστήριξη όσον αφορά τη μετέπειτα καριέρα σας;

Με στήριξε πολύ

Με στήριξε αρκετά

Με στήριξε λίγο

Δε με στήριξε καθόλου

10. Συνεχίσατε τις σπουδές σας μετά την απόκτηση του πτυχίου σας;

Όχι, δε συνέχισα

Ναι, συνέχισα για μεταπτυχιακό

Ναι, συνέχισα για διδακτορικό

11. Συνεχίσατε τις σπουδές σας στο Πανεπιστήμιο Πειραιά;

Ναι

Όχι

12. Πιστεύετε ότι το Πανεπιστήμιο Πειραιά σας πρόσφερε σωστή υποστήριξη όσον αφορά τις προπτυχιακές σπουδές σας;

Με στήριξε πολύ

Με στήριξε αρκετά

Με στήριξε λίγο

Δε με στήριξε καθόλου

13. Πιστεύετε ότι το Πανεπιστήμιο Πειραιά σας πρόσφερε σωστή υποστήριξη όσον αφορά τη μετέπειτα καριέρα σας;

Με στήριξε πολύ

Με στήριξε αρκετά

Με στήριξε λίγο

Δε με στήριξε καθόλου

14. Δουλεύατε κατά τη διάρκεια των σπουδών σας;

Ναι

Όχι

Περιστασιακά

15. Πόσες ώρες, κατά μέσον όρο, δουλεύατε την εβδομάδα;

0.....5.....10.....15.....20.....25.....30.....35.....40.....45.....50.....55.....60.....65

16. Ποιος ήταν ο λόγος που δουλεύατε κατά τη διάρκεια των σπουδών σας;

Ανάγκες επιβίωσης

Προσωπικά έξοδα

Προσωπικές πεποιθήσεις

Για ενίσχυση της καριέρα μου μετά από τις σπουδές μου

Άλλο (διευκρινίστε):

17. Πώς επηρέασε η εργασία τις σπουδές σας;

Με βοήθησε στο να γίνω καλύτερος φοιτητής/φοιτήτρια

Δε με επηρέασε

Με επηρέασε αρνητικά

Άλλο (διευκρινίστε):

18. Εργαζόσασταν ήδη στο αντικείμενο των σπουδών σας όταν ξεκινήσατε τις σπουδές σας;

Ναι

Όχι

19. Ποια είναι η τωρινή σας κατάσταση;

Εργαζόμενος πλήρως

Εργαζόμενος με μερική απασχόληση

Εργαζόμενος πλήρως και σε μεταπτυχιακές σπουδές

Εργαζόμενος σε μερική απασχόληση και σε μεταπτυχιακές σπουδές

Μεταπτυχιακές σπουδές

Άνεργος και ψάχνω εργασία

Άνεργος, αλλά δεν ψάχνω εργασία

Άλλο (διευκρινίστε):

20. Πόσο χρόνο σας πήρε για να πιάσετε την πρώτη σας δουλειά μετά το πέρας των σπουδών σας σε μη συναφή εργασία (χωρίς να υπολογίζετε το χρόνο για τη στρατιωτική θητεία);

Εντός 3 μηνών

Εντός 6 μηνών

Εντός 12 μηνών

Εντός 24 μηνών

Είχα ήδη δουλειά

Δεν έχω καταφέρει να βρω δουλειά

21. Πόσο χρόνο σας πήρε για να πιάσετε την πρώτη σας δουλειά μετά το πέρας των σπουδών σας σε συναφή εργασία (χωρίς να υπολογίζετε το χρόνο για τη στρατιωτική θητεία);

Εντός 3 μηνών

Εντός 6 μηνών

Εντός 12 μηνών

Εντός 24 μηνών

Είχα ήδη δουλειά

Δεν έχω καταφέρει να βρω δουλειά

22. Η πρώτη σας δουλειά μετά τις σπουδές ήταν στο αντικείμενο των σπουδών σας;

Ναι

Όχι

23. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε ότι οι σπουδές σας, βοήθησαν στη μετέπειτα καριέρα σας;

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ λίγο

Διαφωνώ λίγο

Διαφωνώ πολύ

24. Κατά πόσο πιστεύετε ότι το πτυχίο σας αποτέλεσε παράγοντα για την επιτυχία στη αναζήτηση εργασίας;

Πολύ

Αρκετά

Λίγο

Καθόλου

25. Η θέση που έχετε στην τωρινή δουλειά σας πόσο έχει σχέση με το αντικείμενο σπουδών σας;

Αρκετά

Λίγο

Καθόλου

26. Τι θέση καταλαμβάνετε στη δουλειά σας;

Εκπαιδευόμενος

Υπάλληλος

Στέλεχος μέσου ιεραρχικού επιπέδου

Ανώτερο στέλεχος

Ανώτατο στέλεχος

Έχω τη δική μου επιχείρηση

27. Πόσο ικανοποιημένοι είστε με τη θέση που έχετε σε σχέση με:

	Πολύ ικανοποιη- μένος	Αρκετά ικανοποιη- μένος	Λίγο ικανοποιη- μένος	Λίγο δυσανεστη- μένος	Αρκετά δυσανεστη- μένος	Πολύ δυσανεστη- μένος
Μισθολογι- κές αμοιβές						
Επιπλέον παροχές						
Παρεχόμενη ασφάλιση						
Βαθμό ανεξαρτη- σίας						
Εργασιακή σταθερό- τητα						
Συνθήκες εργασίας						
Προοπτικές ανάπτυξης						
Βαθμό ευθύνης και δικαιοδοσίας						
Κοινωνική προσφορά						

28. Πόσο ικανοποιημένοι είστε από τα παρακάτω:

	Πολύ ικανοποιη- μένος	Αρκετά ικανοποιη- μένος	Λίγο ικανοποιη- μένος	Λίγο δυσανεστη- μένος	Αρκετά δυσανεστη- μένος	Πολύ δυσανεστη- μένος
Διδασκαλία των μαθημάτων						
Επίπεδο επικοινωνίας με τους καθηγητές						
Επίπεδο εργαστηρίων						
Εγκαταστάσεις του πανεπιστημίου						
Εξοπλισμός του πανεπιστημίου						

29. Κάνατε πρακτική άσκηση σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο;

Ναι

Όχι

30. Έχετε ιδρύσει ποτέ δική σας επιχείρηση;

Ναι

Όχι

31. Η εταιρεία που ιδρύσατε εξακολουθεί να υπάρχει ακόμα;

Ναι

Όχι

32. Σας έχει συμβεί κάτι από τα ακόλουθα εξαιτίας του πτυχίου σας; (Συμπληρώστε όλα όσα ισχύουν.)

Καινούρια δουλειά

Αύξηση

Προαγωγή

Ευκαιρία για εξέλιξη

Θέση στη διοίκηση

Επιπλέον ευχαρίστηση από το αντικείμενο εργασίας σας

Νέες ευκαιρίες απασχόλησης

Άλλο (διευκρινίστε):

33. Στη δουλειά που εργάζεστε ή εργαζόσασταν για τελευταία φορά ποιο ήταν το ελάχιστο πτυχίο που απαιτούσε η επιχείρηση όταν σας προσέλαβε;

Απολυτήριο Λυκείου

Phd

Bachelor

Master

Δεν απαιτούσε:.....

34. Πως θα περιγράφατε τη δουλειά σας σε σχέση με το επίπεδο των γνώσεών σας;

Ανώτερη των γνώσεών μου

Στο επίπεδο των γνώσεών μου

Υποδεέστερη των γνώσεών μου

Αρκετά υποδεέστερη των γνώσεών μου

Παράρτημα Β

Χορήγηση Άδειας Πρόσβασης στα Στοιχεία του Πανεπιστήμιου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 27 -11-2018

Αρ.Πρωτ. : 204309/Ζ1

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ & ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β' ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
email: t01metsp@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Ν. Κουμπουλή
Τηλέφωνο : 210-3443384, 3443362

ΠΡΟΣ: κα Πλακίδη Ελένη
mail: epiakidi@solae.gr

Θέμα: Χορήγηση άδειας πρόσβασης σε στοιχεία γραφείων διασύνδεσης Πανεπιστημίων Πειραιά και Κρήτης

Σε απάντηση του ηλεκτρονικού σας αιτήματος, σας ενημερώνουμε ότι για την άδεια πρόσβασης που αιτείστε για τα γραφεία διασύνδεσης των Πανεπιστημίων Πειραιά και Κρήτης, θα πρέπει να απευθυνθείτε στα ίδια τα Ιδρύματα.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΖΩΪΤΟΠΟΥΛΟΥ

Εσωτερική Διανομή

Διεύθυνση Οργανωτικής & Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης

- Τμήμα Β'

Βιβλιογραφία

- EC.EUROPA. (2012, Μάιος 13). <http://ec.europa.eu>. Ανάκτηση από http://ec.europa.eu/research/era/pdf/co-operation-europe-china-may-2012_en.pdf
- ENDEAVOR GREECE. (2016). *Ανθρώπινο δυναμικό. Εξαγωγίμο προϊόν*. Αθήνα : ENDEAVOR GREECE.
- EUROSTAT. (2018). <https://ec.europa.eu>. Ανάκτηση από https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/product?code=educ_uoe_grad02
- ICAP. (2018, Οκτώβριος 30). <https://www.icap.gr>. Ανάκτηση από <https://www.icap.gr/Default.aspx?id=7619&nt=19&lang=1>: <https://www.icap.gr/Default.aspx?id=7619&nt=19&lang=1>
- ManpowerGroup. (2018, Ιούλιος 6). *Ετήσια έρευνα έλλειψης ταλέντου*. Ανάκτηση από <https://www.manpowergroup.gr>: <https://www.manpowergroup.gr/nea-demosioteta/-2018-----manpowergroup/94106>
- McKinsey and Company. (2013). <https://www.mckinsey.com>. Ανάκτηση Μάρτιος 25, 2019, από <https://www.mckinsey.com/industries/social-sector/our-insights/education-to-employment-designing-a-system-that-works>
- Tulgan, B. (2015). *Bridging the Soft Skills Gap: How to Teach the Missing Basics to Today's Young Talent*. New Jersey: Wiley.
- ΑΔΙΠ. (2018). *Έκθεση ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Εκδόσεις ΑΔΙΠ.
- Δουκίδης, Γ. (2017). *Εκπαίδευση, Επιχειρηματικότητα και απασχόληση: Ζητείται προσέγγιση*. Αθήνα: ENDEAVOR GREECE.
- (2015). *Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο, έρευνα για την ένταξη στην αγορά εργασίας και την επαγγελματική εξέλιξη των νέων αποφοίτων 2000-2010*. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο.
- ΕΛ.ΣΤΑ.Τ. (2018, Νοέμβριος 26). <http://www.statistics.gr>. Ανάκτηση από <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SED33/->,
- ΕΛΣΤΑΤ. (2018, Σεπτέμβριος 30). <http://www.statistics.gr/>. Ανάκτηση από <http://www.statistics.gr/>
- Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών. (2018, Ιούλιος 9). <https://www.eea.gr>. Ανάκτηση από <https://www.eea.gr/epikairoτητα-eea/ekpaideysi-kai-agera-ergasias-epiptoseis-tis-krisis-kai-prokliseis/>
- ΙΟΒΕ, Ι. Ο. (2018, Ιούλιος 7). *Η κρίση υπερδιπλασίασε ην ανεργία στους πτυχιούχους*. Ανάκτηση από <http://www.kathimerini.gr>:

<http://www.kathimerini.gr/974001/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/iove-h-krish-yperdiplasiase-thn-anergia-stoys-ptychiouxoys>

ΙΣΑ. (2018, Νοέμβριος 26). <http://www.isathens.gr>. Ανάκτηση από <http://www.isathens.gr/sylogos/arxeio-drasewn-isa/8300-lse-imerida-tour-ygeias.html>

Οικονόμου, Δ., Πετράκος, Γ., Πλαγεράς, Π., & Ψυχάρης, Ι. (2002). *Πανεπιστήμιο και Αγορά Εργασίας, προσφορά, ζήτηση και προοπτικές απασχόλησης των αποφοίτων των Ελληνικών Α.Ε.Ι.* Βόλος: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας.

Παπαηλίας, Θ. (2016). *Αγορά, Εκπαίδευση, Ιδεολογία. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στον 20ο και 21ο αιώνα.* Αθήνα: Εκδόσεις Διονικός.

Πραματάρη, Α. (2017). *Η ελληνική επιχειρηματικότητα σε αριθμούς.* Αθήνα: Εκδόσεις Endeavor.

Ρηγόπουλος, Δ. (2018). Brain drain: Εσείς θα επιστρέφατε στην Ελλάδα;. *Καθημερινή*.

Τσακλόγλου, Π. (2018). Αγορά εργασίας και Τριτοβάθμια εκπαίδευση. *Το Βήμα*, 25.

Τσακλόγλου, Π., Οικονομίδης, Γ., Παγουλάτος, Γ., Τριαντόπουλος, Χ., & Φιλίππου, Α. (2016). *Χάρτης Εξόδου από την κρίση. Ένα νέο παραγωγικό μοντέλο για την Ελλάδα.* Αθήνα: Εκδόσεις διαΝΕΟσις.